

Onze vereniging, een vzw ?

Vele kunstenaars beoefenen hun passie in groep. Van zodra twee of meer personen samen aan een doel werken, is er sprake van een clubje. Juridisch heet dit een feitelijke vereniging. Wanneer deze vereniging aanzienlijke risico's neemt om het doel te bereiken, wordt beter overgegaan tot het oprichten van een vzw, een vereniging zonder winstoogmerk.

In deze brochure wordt stilgestaan bij de stappen die je moet volgen bij de oprichting van een vzw. Ook de werking van de vzw wordt uitgelegd – en dit is ook interessant voor reeds bestaande vzw's: wat zijn de bevoegdheden van de algemene vergadering, van de raad van bestuur? Welke boekhoudkundige verplichtingen worden aan de vzw opgelegd? enz.

De brochure poogt de bepalingen van de gewijzigde vzw-wet (wet van 2 mei 2002) op een eenvoudige wijze uit te leggen. Deze vzw-wet is immers dé leidraad voor alle vzw's, zodat het ook voor bestaande vzw's kwestie van 'even wennen' én aanpassen wordt: zo houdt de wet nieuwe verplichtingen in inzake de openbaarmaking van de vzw, wordt er voorzien in verplichtingen om een boekhouding bij te houden en er werden meer gerichte maatregelen genomen om de werking van de vzw te verbeteren (zoals o.m. de snellere publicatie in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad).

Daarom is deze brochure interessant voor feitelijke verenigingen die overwegen de stap te zetten naar een vzw, zowel als voor reeds bestaande vzw's, die tot eind 2004 de tijd krijgen om zich om te vormen volgens de bepalingen van die wet.

De amateurkunstensector kent een rijk en boeiend verenigingsleven. Dit wordt geleid en bestuurd door een schare vrijwilligers, die zich met een bewonderenswaardige zin voor dienstbaarheid – en door buitenstaanders vaak als dwaas bestempelde gedrevenheid – jaar in jaar uit inzetten voor de goede zaak, voor wat gemeenzaam hun hobby wordt genoemd.

Deze rijkdom mag niet verloren gaan. Vandaar dat we met deze praktische brochure willen helpen de dagdagelijkse werking van uw vereniging zo optimaal als mogelijk te laten verlopen.

T H E M A N U M M E R

MAGAZINE

HET BEGRIIP 'VERENIGING'	1	NIETIGHEID, ONTBINDING EN VEREFFENING	28
		1. De nietigheid van een vzw.	28
WAAROM EEN VZW ?	3	2. Ontbinding van rechtswege.	28
1. Het begrip 'zonder winst oogmerk'.	3	3. Gerechtelijke ontbinding.	28
2. De leden van een vzw.	4	4. Vrijwillige ontbinding.	28
		5. Gevolgen van ontbinding.	29
OPRICHTEN VAN EEN VZW	6	6. Bestemming van het netto-actief.	29
1. Oprichtingsakte.	6	7. Bekendmaking van de vereffening.	29
2. Inbrengen in de vzw.	6	8. Vermelding op uitgaande stukken.	30
3. Statuten.	7	9. Afsluiting van de vereffening.	30
		OUDE EN NIEUWE VZW's CONFORM DE WET	31
OPENBAARMAKING	12	1. Bestaande vzw's.	31
1. Bekendmaking bij de oprichting.	12	2. Nieuwe vzw's.	33
2. Wat moet na de oprichting nog worden bekendgemaakt?	13	WERKING VAN EEN VZW: CHECKLIST	35
		1. Bij de oprichting.	35
ORGANISATIE EN WERKING VAN EEN VZW	16	2. Bij wijzigingen van de statuten.	35
1. Opstelling van het ledenregister.	16	3. Jaarlijkse verplichtingen.	36
2. Werking van de organen.	16	4. Doorlopende verplichtingen.	36
a. De algemene vergadering.	16	5. Werking van de organen.	36
b. De raad van bestuur.	19	MODELSTATUTEN VOOR EEN KLEINE VZW	39
c. Dagelijks bestuur.	21	AANBEVOLEN LITERATUUR	cover 3
d. Vertegenwoordigingsorgaan.	22	NUTTIGE ADRESSEN	cover 3
3. Het voeren van een boekhouding.	22		
a. Boekhouding.	22		
b. Dagboek.	22		
c. Inventaris.	23		
d. Begroting.	23		
e. Rekeningen.	23		
f. Staat van uitgaven en ontvangsten.	24		
4. Het ontvangen van giften.	24		
5. VZW's en belastingen.	25		
a. De rechtspersonenbelasting.	25		
b. Fiscale controle.	27		

Volgens de grondwet is iedereen vrij zich te verenigen, dus om een vereniging te stichten, om lid te worden van een vereniging of om ontslag te nemen uit die vereniging.

Zodra twee of meer mensen overeenkomen samen een niet-commercieel of niet-industrieel, maar bijvoorbeeld een sociaal, een wetenschappelijk, een cultureel doel na te streven, ontstaat tussen hen een vereniging. Elke vereniging is gegrondvest op een overeenkomst. De stichters of oprichters sluiten een contract waarin ze stellen dat ze met één of meer bepaalde doelstellingen een vereniging oprichten. Verenigingen zijn derhalve onderworpen aan het contractenrecht en het algemeen verbintenissenrecht.

De wet op de vrijheid van vereniging verleent bindende kracht aan de besluiten van de vereniging. Voor de rest gelden voor deze verenigingen de gewone regels van ons recht inzake naam, het sluiten van overeenkomsten, aansprakelijkheid enz.

Een vereniging kan al dan niet de vorm aannemen van een rechtspersoon. Een rechtspersoon is een groepering van personen die, zoals een natuurlijke persoon, m.a.w. zoals elke individuele mens, kan geïdentificeerd worden als drager van rechten en plichten. Maar niet elke vereniging heeft als zodanig rechten en plichten. Er zijn dus twee soorten verenigingen: verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid (of feitelijke verenigingen) en verenigingen met rechtspersoonlijkheid.

Feitelijke vereniging

stel: twee acteurs stichten een theatergroepje en willen samen met nog meer vrienden tweemaal per jaar een heuse theaterproductie opzetten. Volgens de wet is dit clubje een 'feitelijke vereniging'. Zo'n vereniging is in ons recht niet rechtstreeks geregeld.

Er is sprake van zo'n feitelijke vereniging van zodra meerdere personen overeenkomen regelmatig een aantal initiatieven te nemen (dit geldt dus niet voor éénmalige gebeurtenissen).

Deze feitelijke vereniging heeft echter géén juridische grond. Ze kan géén verbintenissen aangaan, geen eigendommen bezitten, schenkingen noch legaten aanvaarden... De vereniging heeft dus geen rechtspersoonlijkheid, en bestaat alleen als een verzameling van mensen. De leden van die vereniging hebben echter wel rechten en plichten.

Elk van de individuele leden verbindt zich persoonlijk tot de verplichtingen van de vereniging. Als namens de vereniging een contract wordt getekend, geldt degene die ondertekent als contractant. Die ondertekenaar is met andere woorden aansprakelijk voor het niet-naleven van de verplichtingen. Als er schade ontstaat, kan de ondertekenaar aangesproken worden de schade te vergoeden.

Bovendien kan de vereniging zelf niet dagvaarden of gedagvaard worden. Ook hier zal men zich richten tot degene die het contract heeft ondertekend.

De feitelijke vereniging heeft in principe geen administratieve, boekhoudkundige, fiscale of sociale verplichtingen. De vereniging kan wel vrij statuten opstellen en een aantal bestuursorganen oprichten (zoals algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur).

Een feitelijke vereniging kan als verenigingsvorm volstaan wanneer het gaat om een kleine groep mensen, of wanneer de groep maar korte tijd zal bestaan. Toch kan de feitelijke vereniging evengoed langlopende activiteiten ontplooiën, ook al heeft hij niet een wettelijk statuut.

> Wie kunnen de leden zijn?

De leden van een feitelijke vereniging zijn alle personen die samen overeenkomen een vereniging op te richten en alle andere personen die later toetreden. Voor deze toetredingen van nieuwe leden wordt best een statutaire regeling vastgelegd. Zoniet moeten volgens het contractenrecht in

principe alle andere leden hun toestemming tot toetreding van een nieuw lid geven. Leden kunnen een feitelijke vereniging vrij verlaten. Maar een uitgetreden lid blijft burgerlijk aansprakelijk voor de schulden die in het verleden zijn aangegaan.

> Hoe het risico beperken?

Het spreekt vanzelf dat dit al gauw serieuze risico's met zich kan meebrengen. Stel je maar voor dat een theaterproductie met serieuze verliezen te maken krijgt omdat je heel wat kosten hebt moeten maken om de voorstelling mogelijk te maken (kostuums, decors, regisseur...) en de inkomsten voor de voorstelling deze kosten niet hebben kunnen dekken. In zo'n geval moeten immers de individuele leden van de feitelijke vereniging opdraaien voor het tekort...

Indien het verwezenlijken van het maatschappelijk doel voor een vereniging aanzienlijke risico's inhoudt, wordt best overwogen om de structuur om te vormen naar een vereniging zonder winstoogmerk (vzw). Deze vereniging heeft rechtspersoonlijkheid en kan immers in eigen naam en voor eigen rekening contracten afsluiten, aansprakelijk zijn, leningen aangaan... De leden zijn derhalve niet persoonlijk gebonden (tenzij in geval van wanbeheer of fraude; uiteraard blijft elk lid steeds zelf strafrechtelijk aansprakelijk). Het vermogen en de bezittingen van een vereniging met rechtspersoonlijkheid zijn volledig eigendom van de vereniging en duidelijk onderscheiden van het vermogen en de bezittingen van de effectieve leden.

Trouwens, vaak verplicht de subsidiërende overheid een vereniging zich om te vormen tot een vzw indien ze wil genieten van subsidies. Nog een argument méér om de stap te zetten.

Eerlijkheidshalve moeten we stellen dat een vzw veel voordelen maar ook enkele nadelen met zich meebrengt: het veroorzaakt een administratieve rompslomp (opstellen van statuten, neerlegging van een dossier ter griffie van de rechtbank van koophandel, publicatie in de bijlagen tot het Belgisch staatsblad, bijhouden van ledenlijsten, bijhouden van notulen en verslagen enz. enz.); er zijn fiscale verplichtingen die moeten worden nageleefd; de vzw wordt verplicht een boekhouding bij te houden; de vereniging krijgt rechtspersoonlijkheid en is dus gemakkelijk 'grijpbaar' door het gerecht; in geval van zwaarwichtige feiten kan de vzw gerechtelijk worden ontbonden enz.

Denk dus goed na alvorens de stap te zetten. Maar: eens de stap gezet loont het zeker de moeite. De nadelen wegen niet op tegen de voordelen.

Verenigingen die een ander doel hebben dan het maken van winst zijn geen vennootschappen, maar genieten wel een wettelijk statuut. Een vereniging zonder winstoogmerk geeft dus rechtspersoonlijkheid aan een lokale groep of een vereniging waardoor deze met een eigen identiteit als aparte persoon kan optreden.

Bovendien is het oprichten van een vzw nodig indien de vereniging op eigen naam onroerende goederen (b.v. een repetitielokaal, een atelier...) wil bezitten of schenkingen wil ontvangen.

Een vzw is aangewezen indien je als lokale groep of vereniging aanzienlijke risico's loopt met betrekking tot het vermogen (m.a.w. als er grote geldsommen mee gemoeid zijn) of met betrekking tot de aansprakelijkheid. Doordat de vzw rechtspersoonlijkheid heeft, draagt de vereniging eigen verantwoordelijkheden die worden gescheiden van de verantwoordelijkheden van de leden.

1. Het begrip 'zonder winstoogmerk'

Een vzw mag niet opgericht worden indien de vereniging als hoofddoel heeft activiteiten te ontplooiën die traditioneel tot de sfeer van het economische behoren. Indien de groepsgenoten winst nastreven, wordt de samenwerking juridisch gezien als een 'vennootschap'. De vereniging daarentegen beoogt niet-lucratieve activiteiten.

Betekent dit dat de vereniging géén handelsdaden mag stellen of winst mag maken (bijvoorbeeld een cd van je groep verkopen, een winstgevend concert of voorstelling organiseren, programmaboekjes verkopen...)?

Zowel rechtsleer als rechtspraak aanvaarden dat de vzw daden van koophandel mag stellen die inkomsten teweegbrengen. Deze activiteiten zijn zelfs onbeperkt toelaatbaar in de mate waarin ze het doel van de vereniging verwezenlijken of er een noodzakelijk nevengevolg van zijn (zoals b.v. muziek- en toneelvoorstellingen). Maar, het moet gaan om bijkomende winstgevendende activiteiten die niet in feite de hoofdactiviteit uitmaken. Bovendien moeten de winsten die deze activiteiten opleveren, geheel worden besteed aan de realisatie van het doel.

Het oprichten van een vzw wordt met andere woorden niet toegelaten wanneer deze handelsdaden uit zuiver winstbejag worden beoefend (voor de verrijking van de leden door winstuitkering in geld of door de toekenning van stoffelijke voordelen).

Belangrijk is ook dat een handelsbedrijvigheid altijd wordt vermoed met winstoogmerk te gebeuren. De vzw zal dus in geval van geschillen het tegendeel moeten bewijzen.

¹ De oprichting, de statuten, de bestuurlijke en financiële organisatie en werking en de ontbinding van de vzw's worden beheerst door de Wet van 27 juni 1921 betreffende de Verenigingen zonder Winstoogmerk en de Instellingen van Openbaar Nut. Deze wet is in de loop van de jaren ettelijke malen gewijzigd en recentelijk door de Wet van 2 mei 2002 betreffende de Verenigingen zonder Winstoogmerk, de Internationale Verenigingen zonder Winstoogmerk, de Buitenlandse Verenigingen zonder Winstoogmerk met een werkingscentrum in België en de Stichtingen, evenals door de Wet van 16 januari 2003 betreffende onder meer de oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen. Enkele uit deze laatste twee wetten voortvloeiende koninklijke besluiten ter uitvoering ervan werden inmiddels ook gepubliceerd.

Deze wetwijzigingen en de eruit voortvloeiende uitvoeringsbesluiten beogen een grotere transparantie van de werking van de vzw's ten aanzien van derden en van hun leden. Deze doelstelling blijkt o.m. uit de verplichting van de neerlegging van een verenigingsdossier bij de rechtbank van koophandel en het voeren van een boekhouding volgens een vastgelegd model.

We beperken ons uiteraard tot de gewone Belgische verenigingen zonder winstoogmerk. We laten de internationale en de buitenlandse v.z.w.'s en de stichtingen buiten beschouwing.

stel: Harmonie Finlandia vzw wil zijn 25-jarig bestaan op een gepaste manier vieren. Het bestuur beslist om het jaarconcert op te nemen en op cd uit te brengen. De verkoop kent een onverwacht succes, want meer dan tweeduizend cd's vliegen de deur uit. Finlandia houdt hier een flinke duit aan over. Is de organisatie van deze activiteit in strijd met de vzw-wet?

Zolang de opbrengst van de cd opnieuw wordt geïnvesteerd in de werking van de vzw en Finlandia zich niet uitsluitend gaat bezighouden met cd-realisaties en verkoop ervan is er geen miltje aan de lucht.

Het koor Cantate vzw geeft jaarlijks een drietal concerten in de eigen gemeente. Daarnaast wordt beslist om éénmalig een Wiener Abend met een bekend operazanger te organiseren. Cantate treedt evenwel zelf die avond niet op, maar neemt de volledige organisatie op zich. Na afloop houdt de vzw hier een mooie opbrengst aan over. Het koor mag dit doen, zolang de opbrengst het maatschappelijk doel dient.

Wenselijkheid of noodzaak van de vzw-rechtsvorm

Het is **wenselijk**, m.a.w. aan te raden, een vzw te worden of te blijven,

- > als de vereniging belangrijke financiële middelen bezit of beheert of wil verwerven;
- > als de vereniging schulden aangaat of financiële risico's neemt;
- > als de vereniging contracten sluit.

Het is **noodzakelijk**, m.a.w. verplicht, een vzw te worden of te blijven,

- > als de vereniging onroerende goederen bezit of beheert of wil verwerven;
- > als de vereniging schenkingen (giften van levenden) of legaten (giften uit testament) wil aanvaarden;
- > als de vereniging een rechtspersoon moet zijn om door overheden erkend en/of gesubsidieerd te kunnen worden;
- > als de vereniging haar effectieve leden en haar bestuurders de rechtsbescherming wil verlenen die een onderscheid maakt tussen hun aansprakelijkheid en hun vermogen en de aansprakelijkheid en het vermogen van de vereniging.

2. De leden van een vzw

De wet maakt een onderscheid tussen toegetreden leden en effectieve leden.

Effectieve leden (werkende leden)

- Deze leden hebben op de algemene vergadering effectief stemrecht. Hun rechten en plichten zijn door de wet en de statuten geregeld. Ze bepalen mee het beleid van de vereniging.
- De statuten kunnen voorschrijven dat een orgaan (bijvoorbeeld het dagelijks bestuur) oordeelt over hun aanvaarding en benoeming. Indien niets wordt voorgeschreven, worden ze benoemd door de raad van bestuur (d.w.z.: de raad van bestuur gaat na in hoeverre kandidaten voldoen aan de statutaire voorwaarden en of de formaliteiten zijn vervuld).
- De vzw moet minstens 3 effectieve leden tellen.
- De vereniging is verplicht een ledenregister bij te houden (met vermelding van naam, voornamen en woonplaats van de leden en de beslissingen m.b.t. de toetreding, uittreding of uitsluiting). Een kopie van dit register moet worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel.

- In de praktijk zijn de effectieve leden de oprichters van de vzw en diegenen die nadien als effectief lid zijn aanvaard (en voorkomen op de lijst die ter griffie van de rechtbank van koophandel moet worden neergelegd).
- Elk effectief lid kan te allen tijde de vereniging verlaten. De vzw kan wel in de statuten voorwaarden en formaliteiten oplegen. Het ontslag moet worden ingediend bij de raad van bestuur.
- Het lidmaatschap kan ook van rechtswege worden beëindigd, doordat betrokkene niet meer voldoet aan de statutaire voorwaarden van lidmaatschap of in een situatie is terechtgekomen waarvoor bepaald is dat iemand niet langer effectief lid kan zijn.
- Een effectief lid kan ook worden uitgesloten uit de vereniging. Hiervoor moet een bijzondere procedure worden nageleefd (minstens 2/3 van de effectieve leden moet aanwezig zijn of vertegenwoordigd op de algemene vergadering; bovendien moet de agenda melding maken van de tekst van de statuten betreffende de uitsluiting én moet de agenda melding maken van de naam van het lid over wiens uitsluiting wordt beslist). De algemene vergadering beslist uiteindelijk over de uitsluiting.

Toegetreden leden

- Deze leden hebben geen stemrecht op de algemene vergadering (ze moeten zelfs niet worden uitgenodigd op de algemene vergadering) en hun rechten en plichten zijn geregeld door de statuten en het huishoudelijk reglement (dus niet door de vzw-wet).
- Ze zijn enkel aangesloten (of toegetreden) om te genieten van de activiteiten die door de vzw worden opgezet.
- De gewijzigde vzw-wet vermeldt dat de rechten en plichten van de toegetreden leden in de statuten moeten omschreven worden. Vroeger volstond het deze te omschrijven in het huishoudelijk reglement. Het is dan ook aangewezen in de statuten mee te delen hoe deze rechten en plichten kunnen worden gewijzigd (opdat niet telkens statutenwijziging nodig zou zijn). Bovendien is het praktisch bijna onmogelijk om alle rechten en plichten van alle mogelijke soorten toegetreden leden op voorhand in de statuten vast te leggen. Daarom verdient het aanbeveling om de soorten van toegetreden leden duidelijk te omschrijven in het huishoudelijk reglement.
- Het is niet verplicht een register van toegetreden leden bij te houden, maar het kan een handig hulpmiddel zijn voor b.v. opvolging van betalingen, verzekeringslijsten... Dergelijke lijst moet niet worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel.
- Uitsluiting van toegetreden leden vereist niet dezelfde procedure als voor het uitzetten van effectieve leden. Het daartoe gemachtigde orgaan kan de beslissing nemen bij gewone meerderheid.

Een voorbeeld: Dansgroep Rondo telt 55 dansers die wekelijks samen repeteren en regelmatig optreden. Uit deze groep worden 10 personen bereid gevonden deel uit te maken van de algemene vergadering van de nieuwe vzw. Deze 10 vormen de effectieve leden. De overige 45 leden zijn de toegetreden leden.

Let wel: de termen 'effectieve leden, werkende leden of toegetreden leden' verduidelijken enkel de juridische situatie van uw leden ten opzichte van de vzw. De termen zeggen niets over het engagement van uw leden: het kan dus best zijn dat een effectief lid eerder een 'slappend lid' is dat nooit naar een vergadering komt, terwijl een 'toegetreden lid' de 'duivel-doet-al' van de groep is...

Nadat de initiatiefnemers hun ideeën in functie van de doelstellingen hebben neergeschreven in statuten, worden de leden uitgenodigd de statuten te ondertekenen. Enkel diegenen die de statuten ondertekenen kunnen beschouwd worden als oprichter en effectief lid van de eerste algemene vergadering. Na de oprichting zullen de ondertekenaars ook de leden van de raad van bestuur kiezen. Een vzw bestaat wettelijk als rechtspersoon vanaf het moment dat de statuten ter publicatie aangeboden worden in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad. Het ogenblik van verschijning in het Belgisch staatsblad is niet meer van tel (onder de oude vzw wet hing rechtspersoonlijkheid wél af van de verschijning in het Staatsblad). Bijgevolg moet je bij de oprichting van de vzw statuten opstellen overeenkomstig de wettelijke voorschriften. Deze statuten moeten aanvaard worden door de stichters van de vzw en moeten nadien bekendgemaakt worden. Die bekendmaking gebeurt door neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel van de statuten en de ledenlijst, met verzoek om de statuten te publiceren in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

Zolang de statuten niet zijn neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel, wordt de vereniging als feitelijke vereniging aanzien (en heeft bijgevolg geen rechtspersoonlijkheid).

1. Oprichtingsakte

De overeenkomst waarbij een vzw wordt opgericht is de oprichtingsakte. Deze akte wordt opgesteld met of zonder tussenkomst van een notaris. In het eerste geval spreekt men van een onderhandse akte. In het tweede geval gaat het om een notariële of authentieke akte. Een notariële akte is vereist indien bij de oprichting één of meer onroerende goederen (gronden of gebouwen) in de vzw worden ingebracht. In alle andere gevallen volstaat een onderhandse akte. (Een notariële akte is trouwens niet kosteloos.)

De oprichtingsakte van een vzw moet door alle oprichters eenparig worden goedgekeurd. Ze moet worden opgesteld in twee originelen die door alle oprichters worden ondertekend. Één origineel bevindt zich bij voorkeur op de zetel van de vzw, het andere bij één van de oprichters. Het is aan te bevelen, een kopie te bezorgen aan alle andere oprichters en later ook aan alle personen die effectief lid worden van de vzw. Deze oprichtingsakte bevat de datum en plaats van de oprichting, de rechtsvorm van de vzw, de statuten, de benoeming en identificatie van de eerste bestuurders (en in voorkomend geval, van de personen die de vzw kunnen vertegenwoordigen), de volmachten volgens dewelke de oprichters optraden (indien dit het geval was) en opgave van het aantal exemplaren bij oprichting (en wie welk of hoeveel heeft bekomen).

2. Inbrengen in de vzw

Bij de oprichting van een vzw kunnen de oprichters roerende en/of onroerende goederen inbrengen in de vzw. De statuten kunnen dat zelfs eisen.

Door de inbreng worden die goederen deel van het vermogen van de vzw. Ze worden eigendom van de vzw. In de oprichtingsakte moeten de ingebrachte goederen precies omschreven worden.

Indien goederen worden ingebracht om niet, d.w.z. zonder dat daar iets in ruil tegenover staat, is de inbreng eigenlijk een schenking. En schenkingen aan een vzw zijn aan bepaalde wettelijke regels onderworpen. Neem hierover vooraf voldoende inlichtingen.

3. Statuten

De statuten van een vzw zijn de regels die haar werking en organisatie beheersen. De wet bepaalt welke gegevens en bepalingen minimaal in de statuten moeten worden vermeld.

Het is gebruikelijk, maar wettelijk niet verplicht, naast de statuten ook een huishoudelijk reglement op te stellen. Hierin worden dan de regels van de werking en de organisatie van de vzw opgenomen die niet verplicht in de statuten moeten worden opgenomen.

Wat moet zeker in de statuten staan?**> 1. De naam, voornamen, woonplaats, geboortedatum en –plaats van iedere stichter.**

Het is verplicht om bij de oprichting in de statuten de gegevens van de stichtende leden te vermelden. In tegenstelling tot vroeger schrijft de gewijzigde vzw-wet voor dat het beroep niet meer moet worden opgegeven. Ook is de bepaling i.v.m. de verplichte vermelding van de nationaliteit niet langer in de wet opgenomen. Volgens de wet van 22 december 2003 (Belgisch Staatsblad 31 december 2003) moeten voor natuurlijke personen die een vzw oprichten geboorteplaats en –datum niet worden vermeld (opgelet: dit geldt enkel voor oprichters, niet voor bestuurders en leden van andere organen).

> 2. De naam en het adres van de zetel van de vereniging én de vermelding van het gerechtelijk arrondissement waaronder de vereniging ressorteert.

De naam van de vzw moet worden vermeld in de statuten. Als de oprichters willen dat de naam van de vzw ook in een vertaling of een afkorting zal worden gebruikt, moet deze vertaling en/of afkorting ook in de statuten worden vermeld.

Om na te gaan of er geen vzw bestaat met dezelfde naam, wordt best vooraf de database van het Belgisch Staatsblad geraadpleegd via www.just.fgov.be (klik op welkom, BS rechtspersonen, referentiedatabank rechtspersonen).

Wat het adres betreft, gaat het om het volledig adres: straat, huisnummer, gemeente (met postcode – let op: géén deelgemeente of gehucht). De verplaatsing of verhuis van de zetel vereist derhalve een statutenwijziging, waarvoor de algemene vergadering moet bijeenkomen.

Let wel: deze verplichting geldt voor de maatschappelijke zetel. Daarnaast kan een vereniging ook een administratieve zetel (b.v. waar de kantoren gevestigd zijn) hanteren. Deze administratieve zetel kan worden gewijzigd zonder dat hiervoor de algemene vergadering moet worden samengeroepen.

De vermelding van het arrondissement is van belang opdat derden zouden weten op welke rechtbank ze het administratief dossier van de vereniging kunnen raadplegen. Het gerechtelijk arrondissement waaronder een gemeente ressorteert is te vinden op de internetsite van de Federale Overheidsdienst Justitie (www.just.fgov.be > Rechterlijke orde > Territoriale bevoegdheid).

De naam en het adres van de zetel van de vereniging moeten bovendien verplicht vermeld worden op alle stukken die uitgaan van de vereniging. De naam van de vereniging moet worden gevolgd of voorafgegaan door de woorden 'vereniging zonder winstoogmerk' (of de afkorting 'V.Z.W').

> 3. Het minimumaantal leden.

Het minimum aantal effectieve leden mag nooit minder zijn dan drie! Dus, ook bij de oprichting van een vzw moet men minstens met drie personen (natuurlijke of rechtspersonen) zijn. Ook verenigingen kunnen optreden als leden.

Van deze leden wordt op de zetel van de vereniging door de raad van bestuur een ledenregister bijgehouden. Dit register vermeldt de naam, voornaam en woonplaats van de leden. Bovendien moeten alle beslissingen omtrent toetreding, uittreding of uitsluiting van een lid hierin worden opgenomen. De raad van bestuur is verplicht dit register up to date te houden. Onder de oude vzw-wet moest dit niet gebeuren, maar moest de ledenlijst enkel jaarlijks neergelegd worden ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg; nu moet deze neerlegging ook nog gebeuren, maar wel bij de griffie van de rechtbank van koophandel (dus niet langer bij de rechtbank van eerste aanleg!).

> 4. De precieze omschrijving van het doel of de doeleinden waarvoor de organisatie werd opgericht.

In de gewijzigde vzw-wet staat dat het doel precies moet worden omschreven (vroeger volstond het opgeven van het voorwerp; nu wordt een preciezere formulering gevraagd). Een vage omschrijving volstaat niet. Het is evenwel niet de bedoeling om alle activiteiten op te sommen. Zorg er daarom best voor dat de statuten een clausule bevatten waarin wordt gesteld dat de vzw alle handelingen kan stellen die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met het vooropgesteld doel.

De omschrijving van het doel houdt in dat de vereniging deze doeleinden niet mag overschrijden. Het verdient daarom aanbeveling de doelstelling zo ruim mogelijk te formuleren. Dit is nuttig omdat bij de minste aanpassing van de doelstelling de statuten moeten worden gewijzigd, wat dan weer administratieve verplichtingen inhoudt.

Zoals hoger gesteld is het oprichten van een vzw niet toegelaten wanneer deze handelsdaden stelt uit zuiver winstbejag (voor de verrijking van de leden door winstuitkering in geld of door de toekenning van stoffelijke voordelen). Doelstellingen van een vzw mogen evenmin in strijd zijn met de bepalingen van openbare orde en goede zeden.

Enkele voorbeelden:

Kunstkring Arte vzw is opgericht met als doel culturele, vormende en sociale activiteiten te organiseren. Daartoe kan zij onder meer een atelier inrichten en beheren. De vereniging kan alle activiteiten inrichten of eraan deelnemen die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van het doel, zoals onder meer het organiseren van tentoonstellingen, het uitgeven van een jaarboek met foto's van kunstwerken die in het atelier zijn ontworpen.

Fanfare Excelsior vzw heeft tot doel een forum te bieden aan mensen die samen muziek willen beoefenen. De vereniging kan alle activiteiten inrichten of eraan deelnemen die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van het doel, zoals onder meer het organiseren van repetities, concerten, festivals, wedstrijden, workshops.

Brassband Bluenote vzw heeft tot doel het musiceren in groepsverband te bevorderen. Daartoe kan de vereniging diverse muzikale activiteiten door en voor de vereniging organiseren. De vereniging kan alle activiteiten inrichten die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van het doel.

Theater Kattenkwaad vzw heeft tot doel podiumkunsten in de brede zin van het woord te organiseren, voorstellingen te geven en opleidingen in te richten voor niet-professionele kunstenaars. De vzw kan alle activiteiten inrichten die kunnen bijdragen tot het verwezenlijken van het doel.

> 5. De voorwaarden en formaliteiten betreffende toetreding en uittreding der leden.

Het gaat hier om de oprichters van de vzw en diegenen die nadien door het bevoegd orgaan worden benoemd als effectief lid (en dus worden ingeschreven in het ledenregister waarvan een kopie wordt neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel). Tenzij de statuten de bevoegdheid aan de raad van bestuur toekennen, blijft de algemene vergadering bevoegd leden te aanvaarden. In de statuten moet ook worden beschreven hoe leden kunnen toetreden en uittreden.

Indien een lid ontslag neemt (of uitgesloten wordt) uit de vereniging, kan hij géén aanspraak maken op het bezit van de vereniging, noch zijn gelden terugvorderen (tenzij dit laatste in de statuten is opgenomen; zie hoger).

> 6. De bevoegdheid van de algemene vergadering en de wijze van bijeenroeping ervan. Ook de wijze waarop de beslissingen van de algemene vergadering ter kennis worden gebracht aan de leden en aan derden.

De algemene vergadering is het hoogste gezagsorgaan van de vereniging. Dit orgaan bepaalt het beleid van de vzw, terwijl de raad van bestuur het beleid dient uit te voeren.

Voor meer details in verband met de werking: zie hoofdstuk 'de organen van een vzw'.

> 7. De wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de bestuurders, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen (ofwel alleen, ofwel gezamenlijk ofwel als college) en de duur van hun mandaat.

Let vooral op de benaming: vanaf heden is er sprake van raad van bestuur in plaats van raad van beheer (oude benaming). Dit orgaan is als het ware de 'uitvoerende macht' van de vereniging en vertegenwoordigt de vereniging naar buiten.

Elke vzw moet een raad van bestuur hebben; dit is het enige wettelijk verplichte bestuursorgaan.

Voor meer details in verband met de werking: zie hoofdstuk 'de organen van een vzw'.

> 8. De wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de personen gemachtigd de vereniging te vertegenwoordigen, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen (ofwel alleen, ofwel gezamenlijk ofwel als college). Dit moet énkél indien de vereniging hiervoor opteert.

Wanneer ze dit wensen kunnen de organen van de vereniging de bevoegdheid om de vereniging te vertegenwoordigen, overdragen aan één of meer gemachtigden. Een veel voorkomend geval is b.v. machtiging aan werknemers die een bepaalde job zijn toevertrouwd (zoals ondertekening van overschrijvingen, onderhandeling met financiële instellingen over financiële transacties...). Indien hiervoor wordt geopteerd, moet dat statutair bepaald worden.

De statuten moeten de precieze bevoegdheden van deze vertegenwoordiger(s) omschrijven; ook moet worden bepaald welk orgaan hen benoemt of afzet en of ze hun bevoegdheden alleen, gezamenlijk of collegiaal uitoefenen.

> 9. De wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de personen aan die het dagelijks bestuur is opgedragen, de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij die uitoefenen (ofwel alleen, ofwel gezamenlijk ofwel als college). Dit moet enkel indien de vereniging een dagelijks bestuur wil installeren.

De gewijzigde vzw-wet voert de nieuwigheid in dat de vzw een dagelijks bestuur kan installeren. Veelal gebeurt dit in een vzw met een ruime raad van bestuur, waarbinnen enkelen een functie bekleden. In praktijk zullen die bestuurders met een functie het dagelijks bestuur uitmaken.

Maar: zowel de samenstelling, benoeming als beëindiging van het ambt moeten statutair bepaald zijn. Indien de statuten hierover niets zeggen, kan geen dagelijks bestuur worden samengesteld.

Voor meer details in verband met de werking: zie hoofdstuk 'de organen van een vzw'.

> 10. De wijze van benoeming van de commissarissen (enkel indien van toepassing).

De gewijzigde vzw-wet schrijft uitdrukkelijk voor dat een vzw een commissaris kan benoemen.

Kleine vzw's zijn evenwel niet verplicht een commissaris aan te stellen. Grote vzw's worden hiertoe wel verplicht mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan².

Taak van de commissaris

De commissaris is belast met de controle van de financiële toestand, het nazicht van de rekeningen en de regelmatigheid van de inschrijvingen in de diverse dagboeken.

Hij rapporteert aan de algemene vergadering wat hij heeft aangetroffen in de boekhouding (zoals die door de raad van bestuur is opgesteld). Deze rapportering gebeurt door een schriftelijk verslag dat samen met de uitnodiging en agenda aan de leden van de algemene vergadering wordt toegezonden. Toch blijft de uiteindelijke beslissing om de rekening goed te keuren altijd bij de algemene vergadering. Indien de algemene vergadering kennis heeft genomen van de rekeningen en de bevindingen van de commissaris, moet de commissaris uitdrukkelijk kwijting worden verleend. Een commissaris is niet bevoegd om ook de begroting te controleren (tenzij anders bepaald in de statuten).

Benoeming en ambtsbeëindiging

De akten waarin de benoeming en ambtsbeëindiging worden opgenomen, moeten melding maken van de naam en voornaam van de commissaris, zijn woonplaats, geboorteplaats en –datum evenals het BTW-nummer en zetel indien het een rechtspersoon is.

Deze akten (en alle wijzigingen) moeten worden neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel en moeten worden gepubliceerd in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

Enkel de algemene vergadering is bevoegd om tot benoeming (en afzetting) over te gaan.

> 11. Het maximumbedrag van de bijdragen of van de stortingen ten laste van de leden.

De statuten moeten steeds melding maken van het maximumbedrag van de bijdragen die door de effectieve leden moeten betaald worden. Het is evenwel toegelaten te vermelden dat de effectieve leden tot geen bijdrage worden verplicht. In alle andere gevallen moet dus een maximumbedrag worden ingeschreven.

Indien de statuten geen ander orgaan de bevoegdheid geven dat bedrag te bepalen, is de raad van bestuur daartoe bevoegd. Indien aan een effectief lid dat de vzw verlaat het recht wordt toegekend zijn lidgeld geheel of gedeeltelijk terug te krijgen, moet dit in de statuten expliciet worden vermeld. Indien dit niet statutair wordt vastgelegd, kunnen betaalde bijdragen nooit worden teruggevorderd.

Het is ook mogelijk, maar wettelijk niet verplicht, ook het maximum bedrag van het lidgeld van de toetredenen en andere bepalingen dienaangaande in de statuten op te nemen.

---

² In sommige gevallen is een vzw verplicht een commissaris aan te stellen. Dit is het geval voor een vzw die gemiddeld over het jaar een personeelsbestand heeft van minstens 100 voltijdse werknemers.

Indien dit niet het geval is, kan er toch nog verplichting zijn indien aan twee van volgende drie voorwaarden is voldaan:

- 1) beschikken over een personeelsbestand van minstens 50 voltijdse werknemers over het jaar;
- 2) een totale ontvangst hebben van minstens 6.250.000 EUR (excl. BTW en uitzonderlijke ontvangsten);
- 3) een balanstotaal van minstens 3.125.000 EUR hebben.

Indien een vzw verplicht is een commissaris aan te stellen, moet deze op het tableau voorkomen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

Indien de vzw niet verplicht is, maar toch een commissaris aanduidt, dan hoeft deze geen bedrijfsrevisor te zijn.

Het is niet verplicht dat de commissaris een bezoldiging ontvangt voor de opdrachten. Voor het bepalen van een vergoeding is de algemene vergadering bevoegd.

> 12. De bestemming van het vermogen van de vereniging ingeval ze wordt ontbonden, welk vermogen tot een belangenloze doelstelling moet worden aangewend.

Bij de ontbinding van een vzw moet het overblijvend vermogen overeenkomstig de wet worden aangewend tot een belangeloze doelstelling. Het overblijvend vermogen is het netto actief dat rest na aanzuivering van het passief, d.w.z. na betaling van alle schulden en onkosten. De bestemming van dat vermogen moet in de statuten worden vastgelegd.

Deze statutaire bepaling kan vrij algemeen zijn en stellen dat het overblijvend actief bij ontbinding wordt overgedragen aan een andere rechtspersoon met een maatschappelijk doel dat zoveel mogelijk overeenkomt met het doel waarvoor de vzw is opgericht. Dit staat trouwens uitdrukkelijk zo in de wet voor de gevallen waarbij de statuten geen bestemming zouden aangeven of waarbij de algemene vergadering nalaat een bestemming te bepalen.

De statutaire bepaling inzake de bestemming van het resterend actief kan ook zeer concreet zijn en een welbepaalde bestemming aanwijzen.

Maar indien de statuten geen of slechts een vage of een niet meer realiseerbare bestemming vermelden, komt de bevoegdheid te beslissen over de bestemming van het overblijvend actief toe aan de algemene vergadering. In de statuten kunnen voor deze beslissing een bepaald aanwezigheidsquorum en/of een bijzondere meerderheid worden opgelegd. Indien ook de algemene vergadering de bestemming niet bepaalt, komt deze bevoegdheid uiteindelijk toe aan de vereffenaars van de vzw.

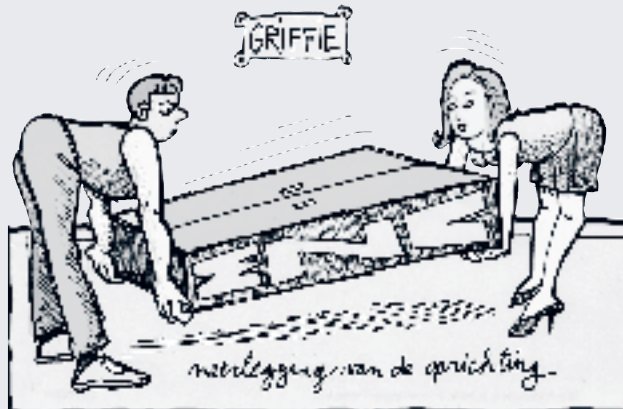

> 13. De duur van een vereniging indien deze niet voor onbepaalde tijd is aangegaan.

Indien de statuten geen duur opnemen, wordt de vereniging geacht te zijn opgericht voor onbepaalde tijd. In dat geval kan de vereniging toch worden ontbonden door een beslissing van de algemene vergadering. Indien de statuten wel een bepaalde duur opnemen, dan zal de vereniging automatisch ontbonden zijn bij het verstrijken van deze termijn. Toch kan de algemene vergadering beslissen de duur te verlengen.

Het is ook mogelijk een vzw op te richten voor een bepaald werk, zonder dat de duur in maanden of jaren moet worden omschreven.

Publicatie in het Belgisch Staatsblad en neerlegging van stukken op de griffie van de rechtbank van koophandel

Overeenkomstig de wetten van 2 mei 2002 en 16 januari 2003 moet elke vzw zich publiek kenbaar maken via drie wegen, te weten:

- > de vermelding van een aantal identiteitsgegevens op al haar uitgaande documenten;
- > de neerlegging van een verenigingsdossier bij de rechtbank van koophandel;
- > de publicatie van een aantal documenten in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad.

Het uitvoeringsbesluit over de inhoud en de vorm van het neer te leggen verenigingsdossier en over de vergoeding die de vzw's daarvoor moeten betalen is gepubliceerd in het Staatsblad van 27 juni 2003.

1. Bekendmaking bij de oprichting

Na de ondertekening van de oprichtingsakte worden de nodige stukken bekendgemaakt op de griffie van de rechtbank van koophandel (van het arrondissement waar de zetel van de vzw is gevestigd) en ter publicatie aangeboden in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad.

Bij de eerste neerlegging van het verenigingsdossier wordt de vzw door de griffie van de rechtbank van koophandel ingeschreven in het rechtspersonenregister van de kruispuntbank van ondernemingen. Deze inschrijving in het rechtspersonenregister omvat de volgende gegevens:

- > de naam van de vzw en de eventuele afkorting daarvan
- > de rechtsvorm "vereniging zonder winstoogmerk", voluit geschreven
- > het adres van de zetel van de vzw
- > de datum van de oprichtingsakte van de vzw
- > de identiteit van de leden van de raad van bestuur, van het eventuele vertegenwoordigingsorgaan en van het eventuele dagelijks bestuur (hun rijksregisternummer, hun naam en voornaam, hun adres, hun hoedanigheid en hun geboorteplaats en -datum)
- > de datum van ontbinding van de vzw indien ze slechts voor bepaalde duur is opgericht
- > het einde van het boekjaar
- > de statuten, samen met een afschrift ervan
- > een kopie van het register van de effectieve leden.

Het formulier dat voor deze inschrijving moet worden gebruikt is verkrijgbaar op de internetsite van de Federale Overheidsdienst Justitie (www.just.fgov.be; Belgisch Staatsblad, Rechtspersonen, vzw's, ondernemingen, verenigingen) of bij de griffie van de rechtbank van koophandel.

Voor neerlegging op de griffie moeten luiken A en C van aanvraagformulier I gebruikt worden.

Publicatie in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad

Inzake de statuten moeten alle verplichte vermeldingen worden bekendgemaakt.

Wat de akten omtrent benoeming van bestuurders, gemachtigden, dagelijkse bestuurders en/of commissarissen betreft, moeten de naam en voornamen, woonplaats en de geboorteplaats en –datum worden vermeld (voor rechtspersonen: naam, rechtsvorm, zetel en BTW-nummer).

Voor oprichting van een vzw moet luik B van aanvraagformulier I ingevuld worden.

Wat met publicatieverplichtingen voor reeds bestaande vzw's na de inwerkingtreding van de gewijzigde vzw-wet?

De bestaande vzw's moeten de vereiste documenten (hier volstaat de laatste toestand, dus géén historische stukken) neerleggen op de griffie van de rechtbank van koophandel.

De vzw moet door de griffie ingeschreven worden in de Kruispuntbank voor ondernemingen. Het ondernemingsnummer van bestaande vzw's is datgene wat vermeld wordt op het formulier van de administratie der belastingen (het 'nationaal nummer').

Deze vzw's moeten zich in orde stellen met deze verplichtingen tegen uiterlijk 31 december 2004.

2. Wat moet na de oprichting nog worden bekendgemaakt?

> a. Het dossier op de griffie bij de rechtbank van koophandel.

Voortaan wordt van elke vzw een dossier bijgehouden op de griffie van de rechtbank van koophandel van het arrondissement waar de zetel van de vzw gevestigd is.

Het dossier bevat, naast de statuten, volgende stukken:

- > elke wijziging aan de statuten (ook de zetelwijziging) – luiken A en C van aanvraagformulier II; na elke wijziging zal een gecoördineerde tekst moeten worden neergelegd;
- > de akten betreffende de benoemingen en ambtsbeëindiging van de bestuurders – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > de akten betreffende de benoemingen en ambtsbeëindiging van de personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen en de wijzigingen ervan – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > de akten betreffende de benoemingen en ambtsbeëindiging van de personen die het dagelijks bestuur uitmaken en de wijzigingen ervan – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > de akten betreffende de benoemingen en ambtsbeëindiging van de commissarissen en de wijzigingen ervan – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > een kopie van het ledenregister (elk jaar moet een kopie van het gewijzigde ledenregister worden neergelegd; dit moet gebeuren binnen de maand te rekenen van de verjaardag van de neerlegging van de statuten);
- > de beslissingen omtrent de ontbinding of de nietigheid en de vereffening van de vzw – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > de akten inzake de benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaars en de wijzigingen ervan – luiken A en C van aanvraagformulier II;
- > de jaarrekening van de vzw en de eventuele wijzigingen;
- > de bestemming van het netto-actief (na vereffening) – luiken A en C van formulier II.

Bij elke wijziging aan de inschrijvingsgegevens moet aan de rechtbank van koophandel **binnen de maand** een inschrijvingswijziging worden gevraagd. Bij wijziging aan de lijst van de effectieve leden moet een kopie van de nieuwe, bijgewerkte ledenlijst worden neergelegd uiterlijk één maand na de verjaardag van de neerlegging van de statuten.

Het **formulier voor wijzigingen** is eveneens verkrijgbaar op de internetsite van de Federale Overheidsdienst Justitie (www.just.fgov.be; Belgisch Staatsblad, Rechtspersonen, vzw's, ondernemingen, verenigingen) of bij de griffie van de rechtbank van koophandel.

De vzw moet ervoor zorgen dat dit dossier actueel blijft. Elke aanpassing moet dus ter griffie worden neergelegd. Voor wat de 'eerste' samenstelling van het dossier betreft, krijgen bestaande vzw's tot 31 december 2004 de tijd zich in orde te brengen met de gewijzigde vzw-wet (vroeger moesten ze enkel een ledenlijst neerleggen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg; de 'nieuwe' vzw-wet vraagt duidelijk méér).

> b. Publicatie bij uittreksel in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad.

In de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad moeten volgende zaken worden gepubliceerd:

- > de statuten en de wijziging ervan (ook de zetelwijziging dus!); dit moet gebeuren volgens de modellen die bij Koninklijk Besluit zijn vastgelegd; voor wijziging moeten luiken A en B van aanvraagformulier I worden ingevuld;
- > de akten betreffende de benoeming of ambtsbeëindiging van bestuurders en/of personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen en/of de leden van het dagelijks bestuur en/of de commissarissen en de wijzigingen ervan (let wel: de wijzigingen moeten expliciet vermeld worden, dus b.v. bestuurders: 1 ontslag, 3 nieuwe benoemingen; het volstaat niet de nieuwe samenstelling op te geven) – luiken A en B van aanvraagformulier I;
- > de beslissing betreffende de nietigheid of ontbinding van de vereniging, de vereffening ervan en de benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaars én de wijzigingen ervan – luiken A en B van aanvraagformulier I.
- > de bestemming van het netto-actief (na vereffening) – luiken A en B van aanvraagformulier I.

Het uittreksel uit het neergelegde verenigingsdossier dat in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad moet worden gepubliceerd vermeldt alle stukken uit dat verenigingsdossier, uitgezonderd de kopie van het ledenregister en de jaarrekeningen. Ook alle wijzigingen aan die stukken moeten op hun beurt voorwerp zijn van publicatie in de bijlagen bij het Staatsblad.

Hoe moet dit formeel gebeuren?

Deze teksten moeten op geijkte formulieren worden ingediend op de griffie van de rechtbank van koophandel. De bekendmaking in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dient te gebeuren binnen de 30 dagen na neerlegging ter griffie. De kosten van publicatie worden gedragen door de vzw. Niet de vzw zelf, maar de griffie van de rechtbank van koophandel moet instaan voor de publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

De nodige formulieren kan u downloaden van de site van de Federale Overheidsdienst Justitie op <http://www.just.fgov.be> door te klikken op de rubriek "Belgisch Staatsblad" en vervolgens de titel "rechtspersonen – vzw's, ondernemingen, verenigingen".

U kan de documenten ook afladen van de site van het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor VZW's (VSDC) op <http://www.vsdc.be/content/downloads.htm>

> c. Identiteitsgegevens op de documenten.

Alle documenten die uitgaan van een vzw, zoals brieven, facturen, bekendmakingen, e-mails, website, briefpapier enz. moeten de identiteitsgegevens van de vzw vermelden. Dit zijn:

- > de naam van de vzw, onmiddellijk gevolgd of voorafgegaan door de woorden 'vereniging zonder winstoogmerk' of de afkorting 'vzw';
- > het adres en de zetel van de vzw.

Bij nietigheidsverklaring of bij ontbinding van een vzw moeten de woorden 'vereniging zonder winstoogmerk' of 'vzw' worden gevolgd door de woorden 'in vereffening'.

Indien één van deze gegevens ontbreekt kan al wie namens de vzw aan het document meewerkt persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor de verbintenissen die uit deze documenten voortvloeien.

> d. Op de zetel: effectieve leden hebben inzagerecht m.b.t. notulen, beraadslagingen en ledenlijsten.

Van de bestuursvergaderingen moeten **notulen** worden gemaakt. De effectieve leden zijn gemachtigd deze in te kijken. De beslissingen van de raad van bestuur moeten worden geacteerd in een **register der beraadslagingen**, dat wordt bijgehouden op de zetel.

De effectieve leden hebben ook inzagerecht in de beslissingen van het dagelijks bestuur.

Van elke vergadering van de algemene vergadering wordt een **verslag** gemaakt dat door de effectieve leden kan worden ingezien op de zetel van de vzw (de statuten kunnen ook bepalen dat het verslag wordt verstuurd naar de werkende leden). Derden of toetredende leden hebben enkel inzagerecht indien dit is voorzien in de statuten, in beslissingen van daartoe gemandateerde organen of in het huishoudelijk reglement.

De vereniging is verplicht een **ledenregister** bij te houden (met vermelding van naam, voornamen en woonplaats van de leden en de beslissingen m.b.t. de toetreding, uittreding of uitsluiting).

Het is niet verplicht een register van toetredende leden bij te houden, maar het kan een handig hulpmiddel zijn voor b.v. opvolging van betalingen, verzekeringslijsten... Deze lijst moet evenwel niet worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel.

> e. Boekhoudkundige stukken zijn op de zetel raadpleegbaar voor de leden.

De vzw is verplicht boekhoudkundige stukken bij te houden op de zetel van de vereniging. Deze stukken moeten raadpleegbaar zijn voor de leden.

De begroting is een intern document en moet niet gepubliceerd worden.

De organisatie en de werking van een vereniging berusten op leden, op bestuurlijke en andere organen en op financiële middelen. Voor een vzw komen daar nog een aantal wettelijk en statutair vastgestelde regels bij aangaande:

- > de opstelling van het ledenregister
- > de werking van de organen (algemene vergadering, raad van bestuur, dagelijks bestuur, vertegenwoordigingsorgaan)
- > de boekhouding
- > het ontvangen van giften
- > de belastingen.

1. Opstelling van het ledenregister

Op de zetel van de vzw moet een ledenregister worden bijgehouden. Dit register vermeldt wettelijk de identiteit van alle effectieve leden, niet die van de toetredende leden.

De identiteit van de effectieve leden die in het register moet worden opgenomen omvat:

- > voor natuurlijke personen: hun naam, voornamen, adres en aanvangsdatum van hun lidmaatschap;
- > voor rechtspersonen: hun naam, rechtsvorm, adres van hun zetel en aanvangsdatum van hun lidmaatschap.

In dat ledenregister moeten ook alle beslissingen betreffende de opname, de uittreding of de uitsluiting van effectieve leden worden ingeschreven, binnen acht dagen nadat de raad van bestuur ervan in kennis is gesteld.

Elk effectief lid kan op de zetel van de vzw het ledenregister raadplegen.

Uitgetreden en uitgesloten effectieve leden, evenals hun erfgenamen of rechtsopvolgers kunnen geen aanspraak maken op een deel van het vermogen van de vzw, evenmin op hun betaalde lidgelden, hun eventuele inbrengen of schenkingen, tenzij de statuten anders bepalen.

2. Werking van de organen

De vzw kent verschillende organen: zo heeft elke vzw een algemene vergadering en een raad van bestuur. Sommige grotere vzw's kennen ook een dagelijks bestuur en vertegenwoordigingsorganen.

a. De algemene vergadering.

Wie zetelt in de algemene vergadering?

De algemene vergadering is samengesteld uit de effectieve leden van de vereniging (dus: de ledenstichters en alle leden die achteraf door de algemene vergadering zijn aanvaard). Derden (en toetredende leden) kunnen slechts deelnemen aan de vergadering zonder stemrecht - ze hebben dus geen beslissingsmacht - indien dit door de meerderheid van de algemene vergadering wordt goedgekeurd. In dat geval moeten ze ook een oproepingsbrief en de agenda ontvangen.

De leden kunnen zich op de algemene vergadering laten vertegenwoordigen door een ander lid. Hiervoor moeten ze een volmacht geven. De modaliteiten kunnen in de statuten worden omschreven. Toch verdient het aanbeveling om het aantal volmachten per effectief lid te beperken.

Bevoegdheden.

In de gewijzigde vzw-wet worden aan de algemene vergadering ruimere bevoegdheden toegekend dan in de wet van 1921.

De bevoegdheden van de algemene vergadering zijn:

- > de goedkeuring van de statuten
- > de goedkeuring van de wijziging van de statuten
- > de benoeming en afzetting van bestuurders
- > de benoeming en afzetting van de commissarissen en het bepalen van hun eventuele bezoldiging (dit is nieuw t.o.v. de oude vzw-wet)
- > de kwijting aan bestuurders en commissarissen (dit is nieuw t.o.v. de vroegere vzw-wet)
- > de goedkeuring van de begroting en de rekening
- > de ontbinding van de vereniging
- > de benoeming van de vereffenaar naar aanleiding van de vereffening in het kader van de ontbinding van de vzw
- > de uitsluiting van een (effectief) lid
- > de omzetting van de vzw in een vennootschap met sociaal oogmerk (dit is nieuw t.o.v. de vroegere vzw-wet)
- > alle door de statuten aan de algemene vergadering toegekende bevoegdheden.

Bijeenroeping.• Door de raad van bestuur.

De algemene vergadering wordt bijeengeroepen door de raad van bestuur, maar de statuten kunnen anders voorschrijven (b.v. door een dagelijks bestuur). In dit laatste geval blijft ook de raad van bestuur bevoegd om de algemene vergadering samen te roepen. De raad van bestuur zal de beslissing tot bijeenroeping uitdrukkelijk moeten nemen en de agenda moeten vastleggen.

• Door minstens één vijfde van de leden.

In de gewijzigde vzw-wet is ook voorgeschreven dat minstens één vijfde van de leden de algemene vergadering kan bijeenroepen. Het verzoek moet steeds verlopen via het orgaan dat bevoegd is om de algemene vergadering bijeen te roepen. De reden tot bijeenroeping meedelen is niet verplicht, maar ze kunnen bijvoorbeeld wel vragen om agendapunten toe te voegen aan een reeds vastgelegde agenda.

• De wet voorziet 3 gevallen waarin de raad van bestuur verplicht is de algemene vergadering bijeen te roepen:

- > wanneer het uitdrukkelijk is voorzien in de statuten of in de wet;
- > eenmaal per jaar voor goedkeuring van de jaarrekeningen en begroting;
- > wanneer 1/5 van de leden erom vraagt.

Uitnodiging en agenda.

De leden van de algemene vergadering moeten minstens acht dagen op voorhand worden uitgenodigd. Dit gebeurt best schriftelijk (brief met de handtekening van de gemachtigde persoon/personen), maar het mag via e-mail indien dit in de statuten wordt bepaald. Bij de uitnodiging dient ook de agenda te worden meegestuurd.

Deze dagorde wordt samengesteld door de raad van bestuur, maar moet ook punten opnemen op voorstel van (en getekend door) 1/20 van de leden.

Er mogen tijdens de vergadering géén agendapunten worden toegevoegd, tenzij de statuten anders bepalen.

Stemrecht.

In beginsel hebben alle leden van de algemene vergadering één stem. Statuten kunnen evenwel afwijkingen toestaan. Ook kunnen de statuten voorzien dat bij staking van stemmen de stem van de voorzitter doorslaggevend is.

Indien een lid niet op de algemene vergadering aanwezig kan zijn, kan het een volmacht geven aan een ander lid om in zijn/haar naam te stemmen. Het is daarom aangewezen om bij de uitnodiging en de agenda tot de algemene vergadering een volmachtformulier toe te voegen.

Besluiten.

Besluiten worden in beginsel genomen bij gewone meerderheid van stemmen.

De wet voorziet in bijzondere voorwaarden voor:

- Statutenwijziging.

Let op dat hiervoor de agenda moet vermelden om welke teksten het gaat; minstens 2/3 van de leden moet aanwezig of vertegenwoordigd zijn; hiervan moet minstens 2/3 akkoord zijn met de wijziging (let op: indien het doel wordt gewijzigd, moeten 4/5 van de leden akkoord zijn).

Indien niet voldoende leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, dient een tweede algemene vergadering te worden bijeengeroepen. Hiervoor moet minstens 15 kalenderdagen worden gewacht (deze bepaling is nieuw ten opzichte van vroeger!). Deze algemene vergadering kan beslissen ongeacht het aantal aanwezigen, maar wel met akkoord van 2/3 van de aanwezige of vertegenwoordigde leden (4/5 in geval van wijziging van het doel).

- Wijziging van het doel.

2/3 moet aanwezig of vertegenwoordigd zijn, en 4/5 van de aanwezigen of vertegenwoordigden moeten voor stemmen (vroeger was eenparigheid vereist!).

- Ontbinding van de vereniging.

2/3 moet aanwezig of vertegenwoordigd zijn, en 4/5 van de aanwezigen of vertegenwoordigden moeten voor stemmen.

- Uitsluiting van leden (effectieve leden, ingeschreven in het ledenregister).

Deze beslissing kan genomen worden ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde leden, maar moet wel worden genomen met 2/3 meerderheid van het aantal aanwezige/vertegenwoordigde leden.

- De omvorming van een vzw naar een vennootschap met sociaal oogmerk.

Hiervoor gelden dezelfde verplichtingen als voor de wijziging van het doel: 2/3 aanwezig of vertegenwoordigd, waarvan 4/5 moet voor stemmen.

Bekendmaking van de beslissingen.

Van elke vergadering wordt een verslag gemaakt dat door de effectieve leden kan worden ingezien op de zetel van de vzw (de statuten kunnen ook bepalen dat het verslag wordt verstuurd naar de effectieve leden). Derden of toetredende leden hebben enkel inzage indien dit is voorzien in

de statuten, in beslissingen van daartoe gemandateerde organen of in het huishoudelijk reglement. De wet legt bovendien de verplichting op om bepaalde stukken openbaar te maken door neerlegging van stukken in het administratief dossier op de griffie van de rechtbank van koophandel en/of in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad. In concreto gaat het om de statuten, statutenwijzigingen, benoemingen en ontslagen van bestuurders, commissarissen, gemachtigden, ontslagen en uitsluiting van effectieve leden evenals de goedgekeurde rekeningen.

Het goedkeuren van de begroting en van de rekeningen.

De rekening en begroting worden door de raad van bestuur opgemaakt en aan de algemene vergadering voorgelegd. De punten 'goedkeuring van de begroting' en 'goedkeuring van de jaarrekening' moeten op de agenda worden vermeld.

De wet schrijft voor dat de algemene vergadering moet plaatsvinden binnen de 6 maanden na het afsluiten van het boekjaar. Het verdient evenwel aanbeveling hiermee niet te lang te wachten, omdat de algemene vergadering op basis van de begroting weet heeft van de kredieten die voorzien zijn (wat ook gevolgen heeft voor de aansprakelijkheid van de bestuurders).

Na elke goedkeuring van de rekeningen en de begroting, moet de algemene vergadering uitdrukkelijk kwijting geven aan de bestuurders en eventueel de commissarissen. Dit moet expliciet genotuleerd worden in het verlag. Het goedkeuren van de rekeningen alléén volstaat niet meer opdat de bestuurders worden ontlast (in tegenstelling tot vroeger, waar goedkeuring impliciet ontlasting inhield). Door de kwijting worden bestuurders (en desgevallend de commissarissen) ontlast van verantwoordelijkheid.

b. De raad van bestuur.

Wie?

De raad van bestuur bestaat uit ten minste drie personen. Als de vereniging evenwel maar drie leden telt, bestaat de raad van bestuur uit slechts twee personen. Het aantal bestuurders moet altijd lager zijn dan het aantal leden van de vereniging.

De bestuurders worden uitsluitend benoemd door de algemene vergadering (bij gewone meerderheid). Een bestuurder moet niet per sé lid zijn van de algemene vergadering (al kunnen de statuten dit wel voorschrijven).

Het verdient aanbeveling in de statuten enkel het minimum aantal bestuurders te vermelden. Dit voorkomt dat je bestuurders moet ontslaan indien er interesse zou zijn van een interessant persoon op het ogenblik dat alle voorgeschreven bestuursmandaten zijn ingevuld.

Een bestuurder die ontslag neemt wordt geacht zijn ambt verder uit te oefenen tot in zijn vervanging is voorzien of tot hij de mededeling krijgt dat zijn ontslag is aanvaard; het is immer niet noodzakelijk in de vervanging van een bestuurslid te voorzien, tenzij het aantal bestuurders onder het wettelijk minimum daalt.

De algemene vergadering is bevoegd om bestuurders af te zetten.

Wanneer het bestuursmandaat afloopt en alle bestuurders worden herverkozen, dan moet de openbaarmaking opnieuw gebeuren door publicatie in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad én op de griffie van de rechtbank van koophandel.

Bevoegdheden.

De raad van bestuur bezit alle bevoegdheden die niet aan de algemene vergadering zijn toevertrouwd. Indien de statuten beperkingen opleggen aan de bevoegdheden van de raad van bestuur, kan dit slechts voor wat de interne werking van de vzw betreft. Naar buiten is het steeds de raad van bestuur die de vereniging vertegenwoordigt.

Voor de raad van bestuur zijn in elk geval volgende bevoegdheden (wettelijk) verplicht:

- > de opmaak van de rekening van het voorbije jaar en de opmaak de begroting van het volgende dienstjaar en dit voorleggen aan de algemene vergadering;
- > de vertegenwoordiging van de vereniging bij een gerechtelijke of buitengerechtelijke handeling;
- > het voorrecht om de algemene vergadering samen te roepen in de door de statuten bepaalde gevallen of indien minstens 1/5 van de leden hierom verzoekt.

Bijeenroeping.

De raad van bestuur kan worden samengeropen telkens het belang van de vzw dit vereist. In de wet is niets over betreffende de wijze van samenroepen en het aantal keer dat de raad van bestuur moet vergaderen (er staat wel dat de raad van bestuur de rekeningen en begroting opstelt en voorlegt aan de algemene vergadering, waaruit kan worden opgemaakt dat de raad van bestuur minstens één keer per jaar moet bijeenkomen). Daarom verdient het aanbeveling in de statuten te omschrijven dat de raad van bestuur een aantal keren per jaar samenkomt om het beleid van de vereniging te bepalen.

Het verdient aanbeveling dat de bijeenroeping schriftelijk gebeurt, met opgave van de agenda (al schrijft de wet hierover niets voor); bovendien is het best te vermelden dat de raad van bestuur geen andere punten bespreekt dan diegene die op de agenda zijn vermeld.

Het is aangewezen om in de statuten te vermelden hoe en binnen welke termijn de bijeenroeping gebeurt.

Functies.

De wet schrijft niet voor dat de raad van bestuur verplicht functies moet instellen. Toch is het aangewezen dat enkele bestuurders een duidelijke functie (voorzitter, schatbewaarder, secretaris) krijgen omdat de toegetreden leden zouden weten bij wie ze terecht kunnen.

Zo kunnen de statuten een taakverdeling tussen de bestuurders regelen (bijvoorbeeld: de secretaris kan worden opgedragen de notulen van de vergadering te maken, de beslissingen neer te leggen ter griffie...; de voorzitter kan worden opgedragen de algemene vergadering bijeen te roepen enz.).

Bovendien kan de raad van bestuur volmacht geven aan één of meerdere personen om een dagelijks bestuur te vormen. Dit dagelijks bestuur valt evenwel steeds onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

In tegenstelling tot wat vaak wordt vermoed, zijn deze bestuurders met functie net zoals alle andere bestuurders 'een' lid van de raad van bestuur. Het is en blijft een **collegiaal orgaan**, dat beslist meerderheid tegen minderheid. Wel kan in de statuten worden voorzien (het verdient zelfs aanbeveling) dat ingeval van staking van stemmen, de stem van de voorzitter doorslaggevend is. Het is evenwel enkel in dat geval dat de voorzitter 'meer' te zeggen heeft dan andere bestuurders.

In de statuten moet worden vermeld dat de leden van de raad van bestuur hun bevoegdheden alleen (d.i. elk afzonderlijk en individueel), dan wel gezamenlijk (d.i. allemaal samen) of als college (met een bepaalde meerderheid) uitoefenen.

Beslissingen.

Van de bestuursvergaderingen dienen notulen te worden gemaakt. De effectieve leden zijn gemachtigd deze notulen in te kijken. De beslissingen van de raad van bestuur dienen te worden geacteerd in een register der beraadslagingen, dat wordt bijgehouden op de zetel van de vereniging.

In sommige gevallen schrijft de wet voor dat beslissingen openbaar moeten worden gemaakt door neerlegging op de griffie van de rechtbank van koophandel en/of door publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad (zie ook hoofdstuk 'Openbaarmaking', pag. 12 e.v.).

c. Het dagelijks bestuur.

Het is niet wettelijk verplicht een dagelijks bestuur in te stellen. Toch kan de raad van bestuur beslissen over te gaan tot de instelling van een dagelijks bestuur. Indien hiertoe besloten wordt, moet die instelling van een dagelijks bestuur of de mogelijkheid daartoe in de statuten worden opgenomen, waarbij tevens moet worden vermeld welke de samenstelling en de bevoegdheden van het dagelijks bestuur zijn, evenals de wijze van benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van zijn leden en of zij hun bevoegdheden alleen, gezamenlijk of als college uitoefenen.

Mandaat.

Het dagelijks bestuur kan uit één of meerdere personen bestaan. De statuten moeten vermelden hoe elk van deze personen een mandaat kan uitoefenen. Dit kan gezamenlijk, als college, maar kan ook alleen. Indien het dagelijks bestuur gezamenlijk optreedt (wat aanbeveling verdient boven het optreden van individuele bestuurders), dan is het noodzakelijk dat elke genomen beslissing de goedkeuring van elk lid van het dagelijks bestuur draagt. Tegenover derden worden beslissingen best ondertekend door elk lid van het dagelijks bestuur dat heeft meegewerkt.

Indien het dagelijks bestuur optreedt als college, dan vermelden de statuten best hoe dit moet werken (wijze van bijeenroepen, aantal vereiste aanwezigen...).

De statuten kunnen ook handtekeningbevoegdheid toekennen aan een (of meerdere) lid (leden) van het dagelijks bestuur. Deze bevoegdheid moet expliciet in de statuten worden omschreven.

Welke bevoegdheden?

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur moeten duidelijk omschreven worden en mogen geenszins de algemene bestuursbevoegdheid van de raad van bestuur in het gedrang brengen.

Daarom worden de bevoegdheden best beperkt tot alle handelingen die strikt nodig zijn voor de dagelijkse werking van de vzw. Ook handelingen die 'van secundair belang' zijn (b.v. het zoeken van vrijwilligers) evenals dringende actiepunten wanneer de raad van bestuur in de onmogelijkheid is om samen te komen kunnen tot het bevoegdheidspakket behoren.

Het verdient aanbeveling in de statuten de bevoegdheden af te bakenen en te omschrijven.

Het dagelijks bestuur is steeds ondergeschikt aan de raad van bestuur en kan nooit in de plaats gesteld worden van deze raad van bestuur. De raad van bestuur draagt elke verantwoordelijkheid voor de beslissingen die genomen zijn binnen het dagelijks bestuur.

Elk effectief lid van de vzw is gemachtigd de beslissingen van het dagelijks bestuur op de zetel van de vzw in te zien.

Wie?

Leden van het dagelijks bestuur moeten niet noodzakelijk zitting hebben in de algemene vergadering of in de raad van bestuur. De statuten moeten evenwel samenstelling, benoeming en beëindiging van het ambt evenals de bevoegdheden vastleggen. De benoeming houdt evenwel ook bekendmaking in door neerlegging bij de griffie van de rechtbank van koophandel en publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

d. Vertegenwoordigingsorgaan.

Mits de oprichting ervan in de statuten wordt opgenomen kan de bevoegdheid van de raad van bestuur om de vzw te vertegenwoordigen worden toevertrouwd aan een vertegenwoordigingsorgaan dat bestaat uit één of meer personen, al dan niet lid of leden van de raad van bestuur of van de algemene vergadering. De statuten kunnen echter wel bepalen dat deze personen toch lid moeten zijn van de raad van bestuur of van de algemene vergadering.

Er kan ook worden geopteerd voor het toekennen van de bevoegdheid voor welbepaalde handelingen, zoals het ondertekenen van overschrijvingen of het uitvoeren van andere financiële transacties, toe te vertrouwen aan één of meer gemachtigden, al dan niet werknemers van de vzw. Indien hiervoor gekozen wordt, moet dat statutair worden bepaald.

De vzw-wet legt geen verplichtingen op m.b.t. het bekendmaken van de beslissingen van het vertegenwoordigingsorgaan. Toch kan elk effectief lid van de vzw die beslissingen op de zetel van de vzw inzien.

In de praktijk zal het orgaan van vertegenwoordiging vaak de vorm aannemen van een zogenaamde één- of meerhandtekeningsclausule. In de statuten kan dan staan dat de vzw verbonden wordt door de handtekening van 2 bestuurders die samen moeten tekenen en van geen volmacht blijkt moeten geven. Deze bestuurders zijn dan het orgaan van vertegenwoordiging van de vzw.

3. Het voeren van een boekhouding.

Vzw's zijn verplicht een boekhouding te voeren. De gewijzigde vzw-wet legt deze verplichting duidelijk op (dat is nieuw ten opzichte van de wet van 1921).

De vzw is verplicht boekhoudkundige stukken bij te houden op de zetel van de vereniging. Deze stukken moeten raadpleegbaar zijn voor de leden.

a. Boekhouding.

Voor de "kleine vzw's" betekent dit dat ze een vereenvoudigde boekhouding moeten kunnen voeren op basis van de ontvangsten en uitgaven in het boekjaar (deze moeten in een dagboek worden bijgehouden, gestaafd door justificatiestukken). Daarnaast moeten ze jaarlijks een inventaris opmaken van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen. Dit moet worden bijgehouden volgens een opgelegd model (genormaliseerd minimaal model van dagboek zoals bepaald in Bijlage A bij het Koninklijk Besluit van 26 juni 2003; genormaliseerd minimaal schema van de staat van ontvangsten en uitgaven zoals bepaald in bijlage B; inventaris van activa, rechten, schulden en verbintenissen en genormaliseerd minimaal schema van de staat van het vermogen zoals bepaald in bijlage C).

Andere vzw's (de zogenaamde 'grote' vzw's) worden verplicht een (dubbele) boekhouding te voeren overeenkomstig de wet van 17 juli 1975 m.b.t. de boekhouding van ondernemingen indien ze aan twee van de drie hierna vermelde voorwaarden voldoen:

- 1) gedurende het jaar een gemiddeld equivalent van 5 voltijdse werknemers hebben die ingeschreven zijn in een personeelsregister
- 2) een minimale ontvangst hebben van 250.000 EUR
- 3) een balanstotaal hebben van 1.000.000 EUR.

b. Dagboek.

Kleine vzw's moeten een dagboek bijhouden:

Alle financiële verrichtingen, d.w.z. alle uitgaven en ontvangsten (hetzij in contanten, hetzij op rekeningen) moeten worden ingeschreven in een dagboek. Dit moet gebeuren volgens een als minimaal vastgesteld model, dat als bijlage gevoegd is bij het koninklijk besluit van 26 juni 2003, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 juli 2003. Dit model is verkrijgbaar via de internetsite

van het Staatsblad. (www.just.fgov.be; Belgisch Staatsblad, 2003-07-11).

De financiële verrichtingen moeten in het dagboek worden genummerd en in tijdsorde worden opgetekend, zonder witte vakken, weglatingen of schrappingen. Indien er toch correcties moeten worden aangebracht, moeten de oorspronkelijke boekingen leesbaar blijven.

Aan elke boeking in het dagboek moet een gedagtekend verantwoordingsstuk beantwoorden waarnaar in die boeking moet worden verwezen.

Het dagboek moet vóór het eerste gebruik en vervolgens elk jaar worden ondertekend door alle personen die volgens de statuten gerechtigd zijn de vzw ten aanzien van derden te vertegenwoordigen.

Het dagboek en de verantwoordingsstukken moeten tien jaar lang worden bewaard, te rekenen vanaf 1 januari volgend op de afsluiting van het boekjaar.

c. Inventaris.

Kleine vzw's moeten een inventaris opmaken van bezittingen, vorderingsrechten, schulden en financiële verplichtingen van de vzw.

Dit moet jaarlijks worden opgemaakt aan de hand van overzichten, verificaties, onderzoeken en waardetoekenningen. Deze inventaris en de erbij horende toelichting moeten worden opgesteld volgens een vastgesteld model, dat eveneens als bijlage gevoegd is bij het koninklijk besluit van 26 juni 2003, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 juli 2003. Ook dit model is verkrijgbaar via de internetsite van het Staatsblad.

De inventaris en de toelichting moeten worden neergelegd bij de rechtbank van koophandel.

d. Begroting.

De vzw is verplicht om jaarlijks een begroting op te maken (d.i. een raming van inkomsten en uitgaven in het volgende boekjaar). De begroting is een beleidsdocument en wordt best voor aanvang van het nieuwe werkjaar opgemaakt en goedgekeurd. Normaliter wordt de begroting opgemaakt door de raad van bestuur en goedgekeurd door de algemene vergadering.

Er wordt in de wet nergens bepaald aan welke vormvereisten de begroting moet voldoen. De raad van bestuur waakt er best over dat de begroting een zo getrouw mogelijke weergave is van de geplande evenementen en activiteiten.

Indien de vzw een commissaris heeft aangesteld, dan is deze niet bevoegd om ook de begroting te controleren.

De begroting is een louter intern document en moet niet openbaar gemaakt worden.

e. Rekeningen.

De vereniging is verplicht om jaarlijks de rekeningen voor te leggen aan de algemene vergadering (en dit binnen de zes maanden na afsluiting van het boekjaar; het verdient aanbeveling het boekjaar te laten samenlopen met het kalenderjaar). De rekeningen hebben betrekking op de financiële verrichtingen van het afgelopen boekjaar (en omvat de aard van het bedrag van uitgaven en ontvangsten van het voorbije boekjaar evenals de erbij horende toelichting).

De jaarrekening moet worden neergelegd bij de rechtbank van koophandel op modellen die bij Koninklijk Besluit werden vastgelegd. De raad van bestuur moet aan de algemene vergadering elk jaar een besluit vragen ter goedkeuring van de rekening, opdat de bestuurders kwijting zouden verkrijgen. Door een besluit van de algemene vergadering dat kwijting toekent aan de bestuurders, worden deze ontlast van verantwoordelijkheid en kunnen ze persoonlijk geen fout meer worden aangewreven.

f. Staat van uitgaven en ontvangsten.

De staat van uitgaven en ontvangsten vloeit voort uit het dagboek. Hij moet worden opgesteld volgens een als minimaal vastgesteld model, dat eveneens als bijlage gevoegd is bij het Koninklijk Besluit van 26 juni 2003, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 juli 2003. Ook dit model is verkrijgbaar via de internetsite van het Staatsblad.

De toelichting bij de staat van uitgaven en ontvangsten bevat:

a) de door de raad van bestuur bepaalde regels die ten grondslag liggen aan de waardetoekeningen in de inventaris van de bezittingen, vorderingsrechten, schulden en financiële verplichtingen van de vzw. Deze regels moeten elk boekjaar dezelfde zijn, tenzij ze het niet langer mogelijk maken de inventaris op te stellen. Ook de daardoor eventueel noodzakelijk aan te brengen aanpassingen aan de regels moeten in de toelichting worden vermeld en verantwoord.

b) de staat van het vermogen van de vzw op de afsluitingsdatum van het boekjaar. Deze staat vloeit rechtstreeks voort uit de inventaris van de bezittingen, vorderingsrechten, schulden en financiële verplichtingen. Hij moet de volgende gegevens bevatten:

- > de aard en het bedrag van de bezittingen en schulden. De roerende en onroerende goederen die geen eigendom zijn van de vzw moeten enkel in de staat van het vermogen worden opgenomen indien de raad van bestuur oordeelt dat ze significant zijn. Als de raad van bestuur oordeelt dat ze niet significant zijn, moet dat in de toelichting worden verantwoord. De bezittingen waaraan onmogelijk of moeilijk een waarde kan worden toegekend moeten pro memorie in de staat van het vermogen worden opgenomen en in de toelichting gepast worden vermeld.
- > de aard en het bedrag van de vorderingsrechten en financiële verplichtingen met een belangrijke invloed op de financiële toestand van de vzw. Indien deze vorderingsrechten en financiële verplichtingen niet in bedragen kunnen worden weergegeven, moeten ze gepast in de toelichting worden vermeld.

4. Het ontvangen van giften.

Een vzw is gerechtigd giften te ontvangen. Giften zijn ofwel schenkingen, ofwel legaten.

Sponsoring en subsidies worden niet beschouwd als giften. Dit is belangrijk voor de belastingen (zie hierover verder meer).

Scheningen zijn giften onder levenden. We onderscheiden handgiften (= giften zonder bemiddeling van een notaris) en notariële giften (= giften met bemiddeling van een notaris).

Legaten zijn nalatenschappen of delen ervan, toegewezen ingevolge een testament.

Het ontvangen van schenkingen en legaten is aan een aantal wettelijke regels onderworpen, in het bijzonder aan de artikelen aangaande schenkingen en testamenten van het Burgerlijk Wetboek.

Uitgezonderd voor handgiften moet voor schenkingen en legaten aan de Federale Overheidsdienst Justitie machtiging tot aanvaarding worden gevraagd voor bedragen hoger dan 100.000 EUR. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

De voorwaarden om machtiging tot aanvaarding van schenkingen en legaten te kunnen verkrijgen zijn:

- > de rechtspersoonlijkheid moet verworven zijn, d.w.z. de statuten, de stukken betreffende de benoeming van de leden van de raad van bestuur en, in voorkomend geval, van de leden van het vertegenwoordigingsorgaan, de leden van het dagelijks bestuur en de commissarissen moeten zijn neergelegd bij de rechtbank van koophandel.
- > de jaarrekeningen vanaf de oprichting of althans van de laatste tien boekjaren moeten jaarlijks zijn neergelegd bij de rechtbank van koophandel.

5. Vzw's en belastingen

Vermits een vzw een rechtspersoon is, is zij onderworpen aan de rechtspersonenbelasting. Ze kan echter onderworpen worden aan de minder gunstige vennootschapsbelasting wanneer ze winstgevendende activiteiten ontwikkelt die niet kaderen in haar statutaire doelstellingen en waarvan kan worden aangetoond dat de ontvangsten niet of slechts in geringe mate worden aangewend voor de realisatie van die doelstellingen. Merken we op dat de vennootschapsbelasting voor lokale amateurkunstgezelschappen zelden of niet van toepassing is (in heel België is slechts ongeveer 1% van alle vzw's aan vennootschapsbelasting onderworpen).

a. De rechtspersonenbelasting.

Deze omvat voor de vzw's:

• Directe belastingen

> De inkomstenbelasting (roerende en onroerende voorheffing)

Een vzw is belastbaar op het kadastraal inkomen en gerealiseerde meerwaarden van haar onroerende eigendommen, evenals op inkomsten uit onderverhuur of huuroverdracht van door haar gehuurde onroerende gebouwen of gronden (onroerende voorheffing).

Een vzw is belastbaar op inkomsten en opbrengsten van haar roerende goederen en kapitalen, zoals intresten en alle andere opbrengsten uit obligaties, kasbons, kapitalisatiebons, vastgoedcertificaten, deposito's, e.d.m. (roerende voorheffing).

Een vzw is eveneens belastbaar op inkomsten uit de exploitatie voor eigen rekening van drank- of eetgelegenheden.

Op haar winsten betaalt een vzw in principe geen belasting op voorwaarde dat alle uitgaven en ontvangsten door de nodige verantwoordingsstukken worden gestaafd. Bedragen die niet kunnen bewezen worden, worden getaxeerd tegen 309%.

> De bedrijfsvoorheffing

Een vzw die personeel tewerkstelt moet op de lonen en andere uitkeringen de wettelijke bedrijfsvoorheffingen verrichten en jaarlijks aangifte doen bij de administratie van de directe belastingen alsook aan de betrokken werknemers een fiscale fiche overmaken.

Een vzw die honoraria of vergoedingen andere dan terugbetalingen van gemaakte kosten uitkeert, dient daarvan jaarlijks aangifte te doen bij de administratie van de directe belastingen en aan de betrokkenen een fiscale fiche over te maken, voor zover die honoraria of vergoedingen op jaarbasis een bepaald bedrag overschrijden. Dit is thans 125 EUR.

• Indirecte belastingen

> De schenkingsrechten

Op schenkingen bij notariële akte worden schenkingsrechten geheven. Vzw's genieten een verlaagd tarief van 8,8%. Indien de schenker zelf een rechtspersoon is, bedraagt dit tarief slechts 1,1%.

Voor schenkingen bij handgift zijn geen schenkingsrechten verschuldigd.

Aangezien sponsoring en subsidies niet worden beschouwd als schenkingen, zijn ze niet onderworpen aan schenkingsrechten

> De successierechten

Op legaten, d.w.z. giften ingevolge een testament, worden successierechten geheven. Vzw's genieten hetzelfde verlaagd tarief van 8,8% als voor schenkingen. Handgiften die een schenker verricht tijdens de laatste drie jaar vóór zijn overlijden worden geacht te behoren tot de nalatenschap en dus legaten te zijn, zodat ze onderworpen zijn de successierechten.

> De jaarlijkse taks op de vzw's (patrimoniumtaks)

Let op: dit is de enige belasting die geldt voor àlle vzw's.

Elke vzw moet uiterlijk op 31 maart van elk jaar aangifte doen van de aard en de waarde van de roerende en onroerende goederen die zij bezit op 1 januari van datzelfde jaar; ook moet de vzw binnen de drie maanden een bijkomende aangifte doen na een toename ervan. Daarop wordt een taks geheven van 0,17%, behalve indien het vermogen aan roerende en onroerende goederen niet groter is dan 25.000 EUR. In dit geval moet er trouwens ook geen aangifte plaatsvinden.

In verband met deze taks ontvangt elke vzw jaarlijks in de maand februari vanwege het bevoegde registratiekantoor een brief met een invulstrookje. Dit strookje moet worden ingevuld en teruggestuurd in geval de taks niet verschuldigd is. In het andere geval moet bij het registratiekantoor een speciaal aangifteformulier worden gehaald. Is de te betalen taks lager dan 125 EUR, dan geldt de aangifte voor drie jaar. Is de te betalen taks echter hoger dan 125 EUR, dan dient de aangifte jaarlijks te gebeuren.

> De belasting op de toegevoegde waarde (btw)

Een vzw die geregeld en hoofdzakelijk of aanvullend goederen levert of diensten verricht die omschreven zijn in het btw-wetboek en een btw-nummer vereisen, is btw-plichtig en moet een btw-nummer aanvragen op het kantoor van de btw-administratie. Omgekeerd betekent dit evenwel dat een vzw die dergelijke goederen niet geregeld levert of dergelijke diensten niet geregeld verricht, niet btw-plichtig is en dus niet over een btw-nummer moet beschikken.

Vrijstelling van btw-aangifte

- Een vzw die wel btw-plichtig is en dus een btw-nummer moet hebben kan evenwel genieten van vrijstelling van btw-aangifte, indien en zolang haar **jaaromzet**, m.a.w. het geheel van haar ontvangsten, **kleiner is dan 5.580 EUR**.

Omdat het in praktijk moeilijk is vast te stellen wanneer een handeling een hoofdzaak dan wel een bijzaak is, wordt in de praktijk vaak gesproken van een gemengde btw-belastingplichtige (m.a.w.: voor een deel van de handelingen kan de vereniging wél belastingplichtig zijn). In geval van twijfel, is het best zich te wenden tot de hoofdcontroleur van de plaats waar de maatschappelijke zetel van de vzw is gevestigd.

- Een vzw die **vormingscursussen** organiseert en erkend en gesubsidieerd wordt door de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, is niet btw-plichtig en moet dus geen btw-nummer aanvragen. Deze vrijstelling geldt eveneens voor vzw's die vormingsinitiatieven opzetten en niet erkend en niet gesubsidieerd worden door één of andere overheid, indien ze tezelfdertijd voldoen aan de volgende voorwaarden:

- > niet opgericht zijn ter bevordering of verdediging van de beroepsbelangen van hun leden
- > niet speciaal opgericht zijn om cursussen te organiseren of onderwijs te verstrekken
- > niet permanent rond éénzelfde vak cursussen organiseren
- > geen winst nastreven en uitsluitend kostendekkende bijdragen van de deelnemers innen
- > niet btw-plichtig zijn op grond van andere dan culturele activiteiten (indien de vereniging

b.v. naast het organiseren van cursussen ook publicaties verkoopt, dan is de vzw ook belastingplichtig voor het organiseren van de cursussen. De gemengde btw-belastingplicht geldt hier niet).

- De **diensten van uitvoerende artiesten aan organisatoren** zijn vrijgesteld van BTW indien het gaat om diensten van acteurs, muzikanten, regisseurs, orkestleiders, conferenciers, diskjockeys die door hen als individuele artiest zijn verricht.

De vrijstelling geldt **niet** voor diensten van personen die instaan voor de technische bijstand zoals grimeur, decorateur, kostuumontwerper, geluidstechnicus, toneelmachinist, productie leider...

De vrijstelling geldt in principe alleen indien de diensten door een individuele artiest worden verricht. Dus: wanneer artiesten in groep (al dan niet onder de vorm van een rechtspersoon) optreden, geldt de vrijstelling in principe niet.

- Maar: de wet voorziet een **uitzondering voor harmonies, fanfares, muziekgezelschappen**. Zij zijn niet aan de belastingplicht onderworpen indien aan volgende voorwaarden is voldaan:

- > het optreden van de leden kadert binnen hun vrijetijdsbesteding
- > de prijs die aan de organisatoren wordt gevraagd, mag slechts de vergoeding van de onkosten bedragen
- > de vergoeding mag slechts worden gebruikt voor de verwezenlijking van het doel van de vereniging.

b. Fiscale controle

Ambtenaren, bevoegd voor fiscale controle, maken hiertoe meestal een afspraak. Ze kunnen alle mogelijke documenten i.v.m. de vzw opvragen. Uitgaven die niet bewezen kunnen worden, kunnen aanleiding geven tot een aanslag van 309% op die niet bewezen uitgaven.

aanslag op niet bewezen uitgaven

1. Nietigheid van een vzw.

De nietigheid van een vzw kan énkél in één van de volgende gevallen worden uitgesproken:

- > het niet vermelden in de statuten van de naam, het adres van de zetel en het gerechtelijk arrondissement;
- > het niet opnemen in de statuten van een precieze omschrijving van het doel of de doeleinden waartoe de vzw wordt opgericht;
- > het opnemen in de statuten van een doel of van doeleinden die strijdig zijn met de wet of de openbare orde.

Elke belanghebbende kan de nietigheid van een vzw vorderen bij de rechtbank van koophandel van het gerechtelijk arrondissement waar de vzw gevestigd is. De nietigheid van een vzw kan enkel door de rechter worden uitgesproken. Een vordering tot nietigverklaring verjaart na verloop van tien jaar. Een vzw die nietig is verklaard, is van rechtswege in vereffening. Dit belet niet dat zij haar rechtspersoonlijkheid nog behoudt en dat de rechtsgeldigheid van de verbintenissen door haar of door derden met haar behouden blijft.

2. Ontbinding van rechtswege.

De vzw kan van rechtswege worden ontbonden omdat de termijn waarvoor de vzw is opgericht verstreken is of omdat de vzw geen leden meer telt. Deze wettelijke ontbinding is een gevolg van het niet-naleven van de statuten of de wet.

Er is geen beslissing van de algemene vergadering vereist om over te gaan tot ontbinding van rechtswege. Tegen zo'n ontbinding kan de algemene vergadering zich niet verzetten. De algemene vergadering moet wel bijeenkomen om een vereffenaar aan te stellen en om een bestemming aan het actief te geven (voor zover dit niet reeds in de statuten is vastgelegd).

3. Gerechtelijke ontbinding.

Daarnaast is er ook mogelijkheid van ontbinding door de rechtbank. Dit kan wanneer het vermogen gebruikt wordt voor een ander doel dan bepaald in de statuten of wanneer er een ernstige schending van de wet of statuten wordt vastgesteld. De vzw kan ook door de rechtbank ontbonden worden omdat ze niet voldoet aan verbintenissen, omdat de vzw niet solvabel wordt, omdat ze niet het vereiste aantal leden telt of omdat ze gedurende 3 opeenvolgende jaren heeft verzuimd de jaarrekeningen neer te leggen.

De gerechtelijke ontbinding kan enkel worden uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de zetel van de vzw gevestigd is. Elke belanghebbende kan de ontbinding vorderen.

4. Vrijwillige ontbinding.

Tenslotte kan een vzw ook beslissen tot vrijwillige ontbinding. Deze beslissing kan genomen worden om volledig op te houden te bestaan, om samen te gaan met andere vzw's (in een fusie) of om zich in meerdere vzw's op te splitsen.

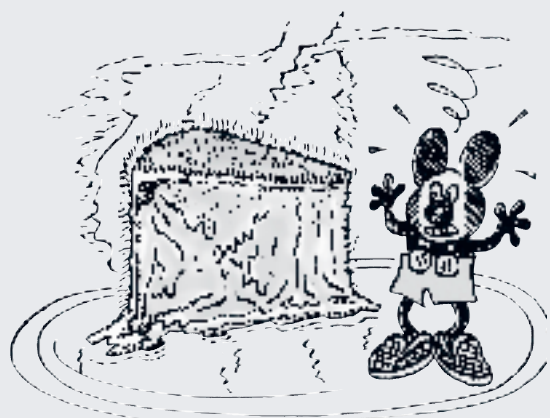
De vzw kan steeds overgaan tot vrijwillige ontbinding. Hiertoe kan enkel worden beslist door de algemene vergadering, op voorwaarde dat deze geldig is samengeroepen (door de raad van bestuur én met vermelding van de ontbinding op de agenda). Bovendien moet 2/3 van de leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, en 4/5 van de aanwezigen of vertegenwoordigden moet voor stemmen. Indien de algemene vergadering niet geldig kan bijeenkomen omdat het quorum niet is gehaald, dan kan na 15 kalenderdagen een nieuwe algemene vergadering worden bijeengeroepen die – ongeacht het

quorum – kan beslissen mits 4/5 meerderheid.

Men doet er goed aan de statuten eerst eens grondig na te lezen, om te zien of er geen strengere bepalingen zijn voorgeschreven m.b.t. het vereiste quorum.

Het ontbindingsbesluit moet de benoeming van een (of meer) vereffenaar(s) bepalen, evenals de bestemming van het vermogen aangeven (meestal geven de statuten hiervoor een aanwijzing; indien dit niet zo is, kan de algemene vergadering een bestemming geven). Vooraleer het vermogen wordt overgedragen moeten alle schulden zijn gezuiverd.

Het ontbindingsbesluit moet worden gepubliceerd in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad.

gevolgen van ontbinding

5. Gevolgen van ontbinding.

De vzw blijft bestaan als rechtspersoon, maar enkel voor de vereffeningwerkzaamheden. Pas na de afsluiting van de vereffening verliest de vzw rechtspersoonlijkheid en dus bekwaamheid om op te treden. De vereffening gebeurt door de vereffenaars, die als lasthebbers optreden en de goederen te gelde maken, de schulden betalen en de resterende sommen (als die er nog zouden zijn) overdragen volgens de bestemming gegeven door de algemene vergadering van de vzw. De vereffenaar neemt de taak over van de raad van bestuur en is bijgevolg ook gemachtigd de algemene vergadering bijeen te roepen.

De vereffenaars zijn verantwoordelijk verschuldigd aan de algemene vergadering in geval van een vrijwillige ontbinding of een ontbinding van rechtswege. Indien er sprake is van een gerechtelijke ontbinding, dan bepaalt de rechter de opdracht van de vereffenaars; dezen leggen verantwoording af bij de rechtbank.

6. Bestemming van het netto-actief.

De gewijzigde vzw-wet bepaalt dat het netto-actief moet overgemaakt worden aan een 'belangenloze doelstelling'. De statuten dienen de bestemming van het vermogen te vermelden, niet bij naam maar toch bij verwijzing. Indien de statuten evenwel niet voorzien in de bestemming van het netto-actief, dan is het de plicht van de algemene vergadering om zelf een bestemming te geven rekening houdend met de doelstellingen van de ontbonden vzw.

In geval van een gerechtelijke ontbinding, bepaalt de rechter de bestemming van het actief indien de statuten dit niet hebben voorzien.

Indien de statuten de bestemming aan een met naam genoemde vereniging heeft toegewezen, moet de vereffenaar eerst nagaan of die begunstigde nog bestaat. Indien dit laatste niet het geval zou zijn, moeten eerst de statuten worden gewijzigd voor wat betreft de bestemming van het vermogen.

7. Bekendmaking van de vereffening.

• Neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel.

De beslissing tot ontbinding én de beslissing tot nietigheid moeten binnen de maand worden neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel van het arrondissement waar de vzw zetel heeft. Dit geldt ook voor de beslissingen inzake de bestemming van het netto-actief, de benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaars, de afsluiting van de vereffening en de statutenwijzigingen die werden doorgevoerd ter gelegenheid van de ontbinding en vereffening van de vzw. De naam, voornamen en woonplaats van de vereffenaars moet op de documenten worden vermeld.

- **Publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.**

In de bijlagen tot het Staatsblad moeten de beslissing tot ontbinding of tot nietigheid worden bekendgemaakt, evenals elke beslissing die verband houdt met de ontbinding (ook de afsluiting van de vereffening en de bestemming van het netto-actief vallen hieronder) en de akte van benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaar.

8. Vermelding op uitgaande stukken.

Vanaf het ogenblik van de beslissing tot ontbinding of tot nietigheid moeten alle uitgaande stukken van de vzw verplicht de bepaling 'vzw in vereffening' vermelden.

9. Afsluiting van de vereffening.

Na de uitvoering van de bestemmingsbeslissingen inzake het overblijvend actief moet de vereffening officieel worden afgesloten. Ingeval van een vrijwillige ontbinding of een ontbinding van rechtswege gebeurt deze afsluiting bij beslissing van de algemene vergadering, ingeval van een gerechtelijke vereffening bij vaststelling door de rechtbank.

De beslissingen van de algemene vergadering of de vaststellingen van de rechtbank betreffende de afsluiting van de vereffening moeten eveneens binnen één maand na dagtekening ervan worden neergelegd bij de rechtbank van koophandel en door de griffie van deze rechtbank uiterlijk dertig dagen na die neerlegging bij uittreksel worden gepubliceerd in de bijlagen bij het Staatsblad.

Slechts bij de afsluiting van de vereffening verliest de vzw haar rechtspersoonlijkheid en houdt zij op te bestaan.

Te ondernemen acties ingevolge de gewijzigde vzw-wetgeving (wetten van 2 mei 2002 en 16 januari 2003).

1. BESTAANDE VZW's (deze waarvan de statuten gepubliceerd werden vóór 1 juli 2003)

> Bestaande vzw's moeten ONMIDDELLIJK (d.w.z. uiterlijk 31 december 2004):

- a. De statuten in overeenstemming brengen met de gewijzigde wetgeving en de algemene vergadering de gewijzigde statuten laten goedkeuren.
- b. De algemene vergadering overeenkomstig de gewijzigde statuten de leden van de raad van bestuur, van het eventuele vertegenwoordigingsorgaan en van het eventuele dagelijks bestuur en, indien vereist, de commissarissen laten benoemen.
- c. Op alle documenten de naam, de rechtsvorm 'vzw' en het volledig adres van de vzw-zetel vermelden.
- d. Het verenigingsdossier neerleggen bij de rechtbank van koophandel, door middel van het vereiste formulier, af te halen bij de griffie van de rechtbank van koophandel of af te laden van www.just.fgov.be [Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > Rechtspersonen > Formulieren > ofwel Aanvraagformulier I (inschrijving en/of bekendmaking) ofwel Aanvraagformulier II (wijziging), beide formulieren naar keuze met extensie doc of met extensie Pdf].
- e. Het register van de effectieve leden opstellen en bijhouden op de vzw-zetel.
- f. De boekhouding voeren overeenkomstig het wettelijk verplicht model, af te laden van www.just.fgov.be (Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > 2003-07-11)

> **Deze vzw's moeten IN DE TOEKOMST:**

- a. Vanaf 1 januari 2006 het register van de effectieve leden ter hunner inzage houden op de vzw-zetel en de wijzigingen erin aanbrengen binnen acht dagen na de wijziging.
- b. Vanaf 1 januari 2006 de notulen met de beslissingen van de algemene vergadering, van de raad van bestuur en van de eventuele andere organen, evenals alle boekhoudkundige documenten, op de vzw-zetel ter inzage houden van de effectieve leden.
- c. De wijzigingen aan het verenigingsdossier meedelen aan de rechtbank van koophandel, door middel van het vereiste formulier, af te halen bij de griffie van de rechtbank van koophandel of af te laden van www.just.fgov.be [Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > Rechtspersonen > Formulieren > ofwel Aanvraagformulier I (inschrijving en/of bekendmaking) ofwel Aanvraagformulier II (wijziging), beide formulieren naar keuze met extensie doc of met extensie Pdf].

Om welke wijzigingen gaat het?

- > bij statutenwijziging een gecoördineerde nieuwe statutentekst;
  - > binnen één maand alle benoemingen, ambtsbeëindigingen en afzettingen van leden van de raad van bestuur, van het eventuele vertegenwoordigingsorgaan en van het dagelijks bestuur en, indien vereist, van commissarissen, alsook alle wijzigingen betreffende die benoemingen, ambtsbeëindigingen en afzettingen;
  - > bij wijzigingen in het register van de effectieve leden een kopie van het gewijzigde register binnen één maand na de verjaardag van de neerlegging van het verenigingsdossier;
  - > alle beslissingen inzake nietigheid, ontbinding en vereffening van de vzw, de benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de vereffenaars en de bestemming van het overblijvend actief, alsook alle desbetreffende wijzigingen;
- d. De jaarrekeningen alsook alle wijzigingen eraan neerleggen bij de rechtbank van koophandel.

Hoe moeten 'oude' vzw's zich voorbereiden op de statutenwijziging?

- > **1. De raad van bestuur neemt initiatief.**
Het is de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur om de statutenwijziging voor te bereiden.
- > **2. De algemene vergadering wordt bijeengeroepen.**
Dit moet gebeuren voor 31 december 2004 (door de raad van bestuur of door minstens 1/5 van de leden); er is ook een buitengewone algemene vergadering mogelijk tot 31 december 2004.
- > **3. De leden van de algemene vergadering hebben de mogelijkheid tot amenderen van de voorgestelde statutenwijziging.**
Dit kan ofwel vooraf gebeuren (via agenderingsrecht van minstens 1/20 van de leden, maar dan wel via de agenda die minstens 8 dagen op voorhand moet worden verzonden) ofwel tijdens de vergadering zelf via deelname aan de beraadslaging.
- > **4. De algemene vergadering gaat over tot goedkeuring van de statutenwijziging.**
Dit kan indien minstens 2/3 van de leden aanwezig of vertegenwoordigd is én minstens 2/3 van de aanwezigen (of vertegenwoordigde leden) akkoord gaat met het voorstel. De statutenwijziging moet slechts in één exemplaar worden opgesteld. Vanaf het ogenblik van goedkeuring door de algemene vergadering, zijn de statuten intern tegenstelbaar.

- > **5. Het verenigingsdossier wordt neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel in het arrondissement waar de vzw zetel heeft.**

Wat moet worden neergelegd? De statuten, akten betreffende benoeming of ambtsbeëindiging van bestuurders, de gecoördineerde versie van de statuten na wijziging ervan én de geactualiseerde ledenlijst.

Bij de eerste neerlegging moet de vereniging een ondernemingsnummer aanvragen; dit gebeurt via inschrijving in het rechtspersonenregister. Bestaande vzw's hebben evenwel een nationaal nummer (dit nummer vind je o.m. terug op de jaarlijkse belastingsbrief die aan de vzw wordt toegestuurd); zij moeten derhalve niet meer ingeschreven worden in de Kruispuntbank.

Hoe moet de neerlegging gebeuren? Aan de hand van door de wet voorgeschreven voorgedrukte formulieren.

- > **6. De statuten(wijziging) en de akten betreffende benoeming van bestuurders moeten worden gepubliceerd in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.**

Dit gebeurt tegelijkertijd met de neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel.

Hoe moet dit gebeuren? Aan de hand van een door de wet voorgeschreven voorgedrukt formulier. Deze publicatie gebeurt tegen betaling (volgens forfaitair tarief, via een cheque op naam of bij postassignatie). Het is de griffier van de rechtbank van koophandel die de teksten doorzendt naar het Belgisch Staatsblad.

- > **7. Vanaf wanneer is de statutenwijziging van toepassing?**

In beginsel zijn de statuten(wijzigingen) tegenstelbaar vanaf het ogenblik van publicatie in het Belgisch Staatsblad. Handelingen die verricht werden voor de 31ste dag volgend op de bekendmaking, zijn niet tegenwerpelijk aan derden indien deze kunnen aantonen dat ze er onmogelijk kennis van konden hebben (tenzij de vzw kan aantonen dat derden er wel degelijk kennis van konden hebben).

In tegenstelling tot vroeger is vanaf heden rechtspersoonlijkheid van de vzw inroepbaar vanaf het ogenblik van neerlegging van de statuten ter griffie van de rechtbank van koophandel (het is immers de griffier die verder instaat voor de publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad). Zowaar een concrete toepassing van het 'één loket-beginsel'.

2. NIEUWE VZW's (deze die zijn opgericht sinds 1 januari 2004)

- > **Nieuwe vzw's moeten ONMIDDELLIJK (d.w.z. bij de oprichting):**

- a. De statuten opstellen in overeenstemming met de wetgeving;
- b. Alle oprichters, die de eerste effectieve leden van de vzw zijn en aldus de algemene vergadering bij oprichting uitmaken, de statuten in twee originele exemplaren laten ondertekenen;
- c. De algemene vergadering de leden van de van de raad van bestuur, van het eventuele vertegenwoordigingsorgaan en van het eventuele dagelijks bestuur en, indien vereist, de commissarissen laten benoemen;
- d. Op alle documenten de naam, de rechtsvorm 'vzw' en het volledig adres van de vzw-zetel vermelden;
- e. Het verenigingsdossier neerleggen bij de rechtbank van koophandel, door middel van het vereiste formulier, af te halen bij de griffie van de rechtbank van koophandel of af te laden van www.just.fgov.be [Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > Rechtspersonen > Formulieren > ofwel Aanvraagformulier I (inschrijving en/of bekendmaking)

ofwel Aanvraagformulier II (wijziging), beide formulieren naar keuze met extensie doc of met extensie Pdf];

- f. Het register van de effectieve leden opstellen en bijhouden op de vzw-zetel;
- g. Vanaf 1 januari 2004 of vanaf de daarop in 2004 volgende begindatum van het boekjaar de boekhouding voeren overeenkomstig het wettelijk verplicht model, af te laden van www.just.fgov.be (Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > 2003-07-11).

> Deze vzw's moeten IN DE TOEKOMST:

- a. Vanaf 1 januari 2005 het register van de effectieve leden ter hunner inzage houden op de vzw-zetel en de wijzigingen erin aanbrengen binnen acht dagen na de wijziging;
- b. Vanaf 1 januari 2005 de notulen met de beslissingen van de algemene vergadering, van de raad van bestuur en van de eventuele andere organen, evenals alle boekhoudkundige documenten, op de vzw-zetel ter inzage houden van de effectieve leden;
- c. De wijzigingen aan het verenigingsdossier meedelen aan de rechtbank van koophandel, door middel van het vereiste formulier, af te halen bij de griffie van de rechtbank van koophandel of af te laden van www.just.fgov.be [Ministerie van Justitie > Welkom bij de FOD Justitie > Belgisch Staatsblad > Rechtspersonen > Formulieren > ofwel Aanvraagformulier I (inschrijving en/of bekendmaking) ofwel Aanvraagformulier II (wijziging), beide formulieren naar keuze met extensie doc of met extensie Pdf]:
  - > bij statutenwijziging een gecoördineerde nieuwe statutentekst;
  - > binnen één maand alle benoemingen, ambtsbeëindigingen en afzettingen van leden van de raad van bestuur, van het eventuele vertegenwoordigingsorgaan en van het dagelijks bestuur en, indien vereist, van commissarissen, alsook alle wijzigingen betreffende die benoemingen, ambtsbeëindigingen en afzettingen;
  - > bij wijzigingen in het register van de effectieve leden een kopie van het gewijzigde register binnen één maand na de verjaardag van de neerlegging van het verenigingsdossier;
  - > alle beslissingen inzake nietigheid, ontbinding en vereffening van de vzw, de benoeming, ambtsbeëindiging en afzetting van de vereffenaars en de bestemming van het overblijvend actief, alsook alle desbetreffende wijzigingen;
- d. De jaarrekeningen alsook alle wijzigingen eraan neerleggen bij de rechtbank van koophandel.

1. BIJ DE OPRICHTING

a. Voorbereiding.

- > Statuten voorbereiden (met inachtneming van wettelijke verplichtingen);
- > Samenstelling van de raad van bestuur bepalen (desgewenst ook dagelijks bestuur).

b. De oprichtingsvergadering.

- > Op de oprichtingsvergadering wordt de oprichtingsakte ondertekend en wordt afgesproken wie de documenten zal neerleggen op de griffie van de rechtbank van koophandel;
- > Statuten ondertekenen;
- > Eerste lijst van bestuurders opstellen (en eventueel ook van leden van het orgaan van vertegenwoordiging, dagelijks bestuur).

c. Onmiddellijk na de oprichtingsvergadering.

- > Aanmaak van een ledenregister;
- > Aanmaak van een vzw-dossier van de werkelijke leden (met PV's en beslissingen van de algemene vergadering, raad van bestuur, personen met een mandaat...) met de boekhouding;
- > Aanmaak van een dossier voor de boekhouding;
- > Vermelding van de benaming van de vzw, samen met het adres van de vzw op alle uitgaande stukken;
- > Neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel (met vraag voor ondernemingsnummer) van:
  - de volledige tekst van de oprichtingsstatuten;
  - de akten van benoeming van de bestuurders en van eventuele gemachtigden, leden van het dagelijks bestuur en commissarissen;
  - het ledenregister (van de effectieve leden).
- > Publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van:
  - de statuten per uittreksel;
  - de raad van bestuur en van eventuele gemachtigden, leden van het dagelijks bestuur en commissarissen.

2. BIJ WIJZIGINGEN VAN DE STATUTEN

a. Statutenwijzigingen en zetelwijziging:

- > Beslissing genomen door de algemene vergadering;
- > Neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel van de tekst van het gewijzigde artikel én van de gecoördineerde statuten;
- > Publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

b. Wijziging raad van bestuur, gemachtigden, dagelijks bestuur, commissarissen...

- > Beslissing genomen door de algemene vergadering;
- > Neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel van de akten betreffende benoeming of ambtsbeëindiging;
- > Publicatie in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van de benoeming of ambtsbeëindiging.

c. Wijziging in de samenstelling van de algemene vergadering:

- > Beslissing genomen door de algemene vergadering;
- > Neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel van een kopie van het gewijzigde ledenregister binnen één maand te rekenen van de verjaardag van de neerlegging van de statuten;
- > Aanpassing ledenregister op de zetel van de vereniging.

3. JAARLIJKSE VERPLICHTINGEN

- a. Patrimoniumtaks aangeven voor 31 maart; ofwel een verklaring indienen dat geen aangifte moet worden gedaan.
- b. Binnen de 6 maanden na afsluiting van het boekjaar: de begroting én jaarrekening ter goedkeuring voorleggen aan de algemene vergadering.
- c. Neerlegging van de goedgekeurde rekeningen ter griffie van de rechtbank van koophandel.
- d. Belastingaangifte doen voor 30 juni op basis van aangifteformulier.
- e. Neerlegging van het ledenregister i.g.v. wijzigingen in de samenstellingen; dit moet gebeuren binnen één maand te rekenen van de verjaardag van de neerlegging van de statuten.
- f. Houden van de jaarlijkse algemene vergadering en vergadering van de raad van bestuur. Van deze vergaderingen wordt een verslag bijgehouden op de zetel.

4. DOORLOPENDE VERPLICHTINGEN

- a. Vermelding van de rechtsvorm 'vzw' en het adres van de maatschappelijke zetel op alle uitgaande stukken van de vzw.
- b. Een boekhouding voeren.
- c. Het ledenregister bijhouden en bijwerken.
- d. Het vzw-dossier bijhouden en bijwerken.

5. WERKING VAN DE ORGANEN**a. Algemene vergadering**

moet minstens één maal per jaar samenkomen (binnen de 6 maanden na afsluiting van het boekjaar omwille van de goedkeuring van de rekeningen); vergadert op basis van schriftelijke uitnodiging met vermelding van de agendapunten, acht dagen op voorhand verstuurd naar alle leden van deze vergadering; verslag wordt opgemaakt en bijgehouden; openbaarmaking van bepaalde stukken bij de griffie van de rechtbank van koophandel en bijlagen tot Belgisch Staatsblad; staat in voor de goedkeuring van begroting en rekeningen (en neerlegging van rekeningen ter griffie van de rechtbank van koophandel); staat in voor aanvaarding en ontslag van nieuwe leden, bestuurders, commissarissen, vertegenwoordigingsorganen; verleent kwijting aan bestuurders en commissarissen; staat in voor de wijziging van de statuten.

- > **Samenstelling:** minstens 3 personen, steeds minstens 1 persoon méér dan raad van bestuur.
- > **Samenkomst:** minstens 1 maal per jaar, binnen de zes maanden na afsluiten van boekjaar o.w.v. goedkeuring van de jaarrekening vorig werkjaar én goedkeuring begroting volgend werkjaar.

- > **Uitnodiging:** algemene vergadering wordt bijeengeroepen door raad van bestuur of door minstens 1/5 van de leden; deze uitnodiging minstens 8 dagen op voorhand; schriftelijk (via mail mag ook indien in statuten bepaald) met agenda in bijlage;
Met uitnodiging wordt best ook volmachtformulier meegestuurd zodat leden die niet aanwezig kunnen zijn een volmacht kunnen geven in geval er op de algemene vergadering gestemd wordt.
- > **Beslissingen:** stemmingen bij gewone meerderheid, tenzij bijzondere voorwaarden in de wet voorzien.
- > **Bekendmaking van de beslissingen:** verslag wordt opgemaakt en kan door effectieve leden worden ingezien op de zetel.
- > **Openbaarmaking van bepaalde stukken:** statuten, statutenwijzigingen, rekeningen, benoemingen en ontslagen van bestuurders, commissarissen, gemachtigden, ontslagen en uitsluiting van effectieve leden.
- > **Goedkeuring van de begroting en rekeningen en verlenen van kwijting:** rekeningen en begroting worden door raad van bestuur aan algemene vergadering voorgelegd; punten moeten op agenda worden vermeld; na goedkeuring van de rekeningen en begroting moet algemene vergadering kwijting verlenen aan bestuurders en commissarissen; dit moet expliciet in het verslag worden opgenomen.

b. Raad van bestuur

moet minstens een maal per jaar samenkomen (liefst meerdere keren per jaar); maakt begroting en jaarrekeningen op en legt die voor aan de algemene vergadering; maakt agenda voor de algemene vergadering (volmachtformulier niet vergeten en tijdig opsturen); van de vergaderingen worden notulen opgemaakt; beslissingen worden geacteerd in register der beraadslagingen; sommige beslissingen dienen neergelegd bij de griffie van de rechtbank van koophandel; vertegenwoordigt de vzw naar buiten; voert boekhouding op basis van dagboek (ontvangsten en uitgaven) en een jaarlijkse inventaris van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen; doet uiterlijk 31 maart van elk jaar aangifte van de aard en de waarde van de roerende en onroerende goederen die de vzw bezit indien dit groter is dan 25.000 EUR (d.i. de zgn. patrimoniumtaks); doet btw-aangifte indien de vzw btw-plichtig is én de jaaromzet hoger ligt dan 5.580 EUR.

- > **Samenstelling:** minstens 3 personen, maar steeds 1 persoon minder dan algemene vergadering; benoemd door algemene vergadering.
- > **Bevoegdheden:** alle bevoegdheden die niet aan de algemene vergadering zijn toevertrouwd; de raad van bestuur vertegenwoordigt de vzw naar buiten; de raad van bestuur is verplicht de begroting en jaarrekeningen op te maken en voor te leggen aan de algemene vergadering; hij voert de boekhouding van de vzw (dagboek; jaarlijkse inventaris van bezittingen, schulden, rechten en verplichtingen) en legt jaarrekeningen neer ter griffie van de rechtbank van koophandel); de raad van bestuur moet aan de algemene vergadering een besluit vragen ter goedkeuring van de rekening, dit met het oog op het verkrijgen van kwijting.
- > **Samenkomst:** telkens het belang van de vzw dit vereist; liefst meerdere keren per jaar, maar minstens éénmaal per jaar en dit omwille van het opmaken van begroting en jaarrekeningen; bijeenroeping bij voorkeur schriftelijk met opgave van agenda.
- > **Functies:** het is niet verplicht, maar toch aangewezen dat enkele bestuurders een duidelijke functie (voorzitter, schatbewaarder, secretaris) krijgen.
- > **Beslissingen:** raad van bestuur is een collegiaal orgaan, dat beslist meerderheid tegen minderheid. In statuten kan worden voorzien dat in geval van staking der stemmen stem van voorzitter doorslaggevend is.

- > **Bekendmaking van de beslissingen:** notulen; beslissingen worden geacteerd in register der beraadslagingen; sommige beslissingen moeten worden openbaar gemaakt door neerlegging op griffie van de rechtbank van koophandel.
Op de zetel moeten tevens boekhoudkundige stukken worden bijgehouden, zodat ze raadpleegbaar zijn voor leden.
- > **Belastingen:** formaliteiten inzake rechtspersonenbelastingen voldoen: directe belastingen (inkomstenbelasting, bedrijfsvoorheffing) zowel als indirecte belastingen (schenkingsrechten, patrimoniumtaks, btw)

c. Dagelijks bestuur

Een vzw is niet verplicht om een dagelijks bestuur te hebben! Als er een dagelijks bestuur wordt aangesteld, moeten de bevoegdheden duidelijk in de statuten omschreven zijn en blijven deze beperkt tot handelingen die strikt noodzakelijk zijn voor de dagelijkse werking van de vzw; het dagelijks bestuur is steeds ondergeschikt aan de raad van bestuur.

OPRICHTINGSAKTE

Oprichtingsakte vzw “#” (naam invullen)

Vzw “#”, Adres... (invullen)

STATUTEN

Tussen de hierna opgesomde natuurlijke personen

- “#” (vul in: naam, voornamen, woonplaats + adres, geboortedatum, geboorteplaats en rijksregisternummer)

- “#”

- “#”

is overeengekomen wat volgt, onder elkaar en voor allen hier aanwezig of vertegenwoordigd en voor allen die later nog effectief lid worden, een vereniging zonder winstoogmerk (afgekort vzw) op te richten, onder de voorwaarden opgenomen in deze statuten:

TITEL I - NAAM - ZETEL - DOEL - DUUR

Artikel 1

De vereniging draagt de naam: “#” (invullen)

Al de akten, facturen, aankondigingen, uitgaven en andere stukken uitgaande van de vereniging moeten haar naam vermelden, onmiddellijk voorafgegaan of gevolgd door de woorden “vereniging zonder winstoogmerk.”

Artikel 2

De zetel van de vereniging is gevestigd te “#” (invullen)

De vereniging ressorteert aldus onder het gerechtelijk arrondissement “#” (invullen)

De zetel van de vereniging mag overgebracht worden naar een andere plaats in dezelfde agglomeratie bij besluit van de raad van bestuur. Dit besluit moet binnen de maand bekendgemaakt worden in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad.

De raad van bestuur kan kantoren en centra van werkzaamheden oprichten waar hij dit nuttig zou achten.

Artikel 3

De vereniging heeft tot doel: “#” (invullen)

Om het doel te verwezenlijken of te bevorderen kan de vereniging alle middelen aanwenden.

Zij is bevoegd om alle roerende en onroerende goederen, die nodig of nuttig kunnen zijn voor het verwezenlijken van haar doel, in eigendom te houden of er het gebruik van te hebben.

Artikel 4

De vereniging is opgericht voor onbepaalde duur (of: voor een termijn van “#” jaar ingaande op heden en om te eindigen op “#” - invullen).

TITEL II - DE LEDEN

Artikel 5

De vereniging is samengesteld uit effectieve leden en uit toegetreden leden.

Het getal van de leden is niet beperkt.

Het aantal van de effectieve leden mag evenwel niet minder bedragen dan drie.

Artikel 6

De effectieve leden zijn:

- a. de ondertekenaars van onderhavige akte;
- b. de personen die op voorstel van ten minste twee effectieve leden, als effectief lid worden aanvaard bij besluit van de algemene vergadering genomen met een meerderheid van twee derde van de aanwezige effectieve leden.

Artikel 7

Eenieder die wenst toegetreden lid te worden, moet een aanvraag indienen bij de raad van bestuur.

De kandidatuur wordt voorgelegd aan een toelatingscommissie. Ze wordt aangeplakt gedurende acht dagen in de lokalen van de vereniging.

De toelatingscommissie onderzoekt de kandidatuur tijdens haar eerstvolgende bijeenkomst. Tegen haar beslissing, die niet met redenen omkleed moet worden, is geen beroep mogelijk. De beslissing wordt schriftelijk ter kennis van de kandidaat gebracht.

Diegene die niet werd aangenomen, kan zich slechts één jaar na de datum van de beslissing, opnieuw kandidaat stellen.

Artikel 8

De effectieve en de toegetreden leden kunnen op ieder ogenblik uittreden uit de vereniging, mits schriftelijk ontslag gericht aan de raad van bestuur.

Het effectief of toegetreden lid dat de door hem verschuldigde bijdrage niet heeft betaald binnen de maand na de herinnering die hem bij ter post aangetekende brief werd toegezonden, wordt geacht ontslag te nemen.

De uitsluiting van een effectief of toegetreden lid kan slechts door de algemene vergadering worden uitgesproken met een meerderheid van twee derden van de aanwezige of vertegenwoordigde effectieve leden.

De raad van bestuur kan de leden die zich aan een zware overtreding van de statuten of van de normen van eer en welvoeglijkheid schuldig hebben gemaakt, schorsen tot aan de beslissing van de algemene vergadering.

Artikel 9

De effectieve en de toegetreden leden betalen dezelfde jaarlijkse bijdrage. Het bedrag hiervan wordt bepaald door de algemene vergadering. Deze mag niet meer bedragen dan “#” EUR (i n v u l l e n).

Artikel 10

Het lid dat ontslag neemt of dat uitgesloten wordt, heeft geen aanspraak op het maatschappelijk bezit, en kan geen teruggave vorderen van de betaalde bijdragen, of vergoeding eisen voor geleverde prestaties. Hetzelfde geldt ten aanzien van de rechthebbenden van een overleden lid.

Een ontslagnemend of uitgesloten lid, of de rechthebbenden van een overleden lid, kunnen geen inzage vorderen van de rekeningen van de vereniging noch zegels laten leggen of een boedelbeschrijving vorderen.

Artikel 11

De algemene vergadering kan, op de door haar te bepalen voorwaarden, aan bepaalde personen de titel van erelid van de vereniging toekennen.

TITEL III - DE ALGEMENE VERGADERING

Artikel 12

De algemene vergadering is samengesteld uit alle effectieve leden.

Artikel 13

De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de vereniging. Zij bezit de machten die haar zijn toegekend door de wet en door de onderhavige statuten.

Behoren inzonderheid tot haar bevoegdheid:

1. de wijzigingen van de statuten;
2. de benoeming en afzetting van de beheerders en van de leden van de toelatingscommissie;
3. desgevallend de benoeming en de afzetting van de commissarissen en het bepalen van hun bezoldiging ingeval een bezoldiging wordt toegekend;
4. de kwijting aan de bestuurders en de commissarissen;
5. de goedkeuring van de begroting en van de rekening;
6. de vrijwillige ontbinding van de vereniging;
7. de uitsluiting van leden;
8. de omzetting van de vereniging in een vennootschap met een sociaal oogmerk.

Artikel 14

De algemene vergadering, genaamd jaarvergadering, moet eenmaal per jaar worden bijeengeroepen in de loop van de maand “#” (vul een maand in binnen de eerste 6 maanden volgend op het afsluiten van het boekjaar!).

Op ieder ogenblik kan een buitengewone algemene vergadering van de vereniging worden bijeengeroepen door een beslissing van de raad van bestuur of op vraag van minstens één vijfde van de effectieve leden. Iedere vergadering wordt gehouden op de dag, het uur en de plaats vermeld in de oproeping.

Alle effectieve leden moeten erop worden uitgenodigd.

Artikel 15

De algemene vergadering wordt bijeengeroepen door de raad van bestuur bij gewone brief, ondertekend door de secretaris in naam van de raad van bestuur, die minstens acht dagen vóór de vergadering aan ieder effectief lid wordt gestuurd.

De agenda wordt vermeld in het oproepingsbericht.

De vergadering kan niet geldig beraadslagen en besluiten over de punten die niet op de agenda vermeld zijn, behalve wanneer alle effectieve leden aanwezig zijn of vertegenwoordigd zijn en zij met eenparigheid akkoord gaan de agenda uit te breiden.

Artikel 16

Ieder effectief lid heeft het recht de vergadering bij te wonen. Hij kan zich laten vertegenwoordigen door een lasthebber die ook een effectief lid moet zijn van de vereniging. Ieder effectief lid kan slechts één enkel ander lid vertegenwoordigen.

De lasthebber moet voor de stemming een geschreven volmacht voorleggen. Alle volmachten dienen bij het begin van de vergadering aan de voorzitter overhandigd te worden, en zij worden gehecht aan de notulen van de algemene vergadering.

Artikel 17

De algemene vergadering wordt voorgezeten door de voorzitter van de raad van bestuur of bij ontstentenis door de oudste van de aanwezige leden van de raad van bestuur.

Artikel 18

In de algemene vergadering hebben alle effectieve leden een gelijk stemrecht.

De besluiten worden genomen bij eenvoudige meerderheid van stemmen van de tegenwoordige of vertegenwoordigde effectieve leden, behoudens andersluidende bepaling in de wet of in onderhavige statuten.

Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Artikel 19

De algemene vergadering kan slechts geldig besluiten over de ontbinding van de vereniging of de wijziging in de statuten indien de bepalingen van de artikelen 8 en 20 van de Wet van zeventwintig juni negentienhonderd éénentwintig, gewijzigd door de Wet van twee mei tweeduizend en twee betreffende de verenigingen zonder winstgevend doel worden nageleefd.

Artikel 20

De besluiten van de algemene vergadering worden ingeschreven in het register van de notulen en worden ondertekend door de voorzitter en een bestuurder. Dit register wordt bewaard in de zetel van de vereniging waar alle leden er ter plaatse inzage kunnen van nemen.

Alle leden of derden, die van een belang doen blijken, kunnen uittreksels vragen die worden ondertekend door de voorzitter van de raad van bestuur en door een bestuurder.

Iedere wijziging van de statuten moet binnen de maand van haar dagtekening worden bekendgemaakt in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad. Dit geldt ook voor iedere benoeming, ontslag of afzetting van een bestuurder.

TITEL IV - HET BESTUUR**Artikel 21**

De vereniging wordt bestuurd door een raad samengesteld uit minstens drie leden, gekozen onder de effectieve leden door de algemene vergadering voor een termijn van “#” jaar (invullen). De algemene vergadering kan te allen tijde een einde stellen aan hun mandaat.

Als slechts drie personen lid zijn van de vereniging, bestaat de raad van bestuur uit twee personen. Het aantal bestuurders moet altijd lager zijn dan het aantal personen dat lid is van de vereniging.

Artikel 22

In geval van vacature tijdens een mandaat, wordt een voorlopige bestuurder door de algemene vergadering benoemd. Hij voltooit het mandaat van de bestuurder die hij vervangt. De uittredende bestuurders zijn herkiesbaar.

Artikel 23

De raad van bestuur kiest onder zijn leden een voorzitter, eventueel een ondervoorzitter, een penningmeester en een secretaris.

Ingeval een voorzitter verhinderd is, wordt zijn taak waargenomen door de ondervoorzitter of door de oudste der aanwezige bestuurders.

De raad wordt bijeengeroepen door de voorzitter of de secretaris. Hij kan slechts besluiten indien de meerderheid van de leden aanwezig is.

De besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen geeft de stem van de voorzitter, of van diegene die hem vervangt, de doorslag.

Van de besluiten worden notulen opgemaakt, die ondertekend worden door de voorzitter en de secretaris en die ingeschreven worden in een speciaal register. De uittreksels die moeten worden voorgelegd, worden door de voorzitter en de secretaris ondertekend.

Wanneer ten aanzien van één van de leden van de raad van bestuur een belangenconflict zou rijzen, zal deze zich onthouden van deelname aan de beraadslaging en de stemming. Hij zal dit voorafgaandelijk melden aan de overige leden van de vergadering die een ander persoon dan de betrokken bestuurder zullen aanstellen om hem te vertegenwoordigen.

Artikel 24

De raad van bestuur leidt de zaken van de vereniging. Hij kan alle rechtshandelingen stellen en alle daden verrichten die hij nuttig acht voor de verwezenlijking van het doel der vereniging, met uitzondering van de handelingen die voorbehouden zijn aan de algemene vergadering of die strijdig zijn met de wet.

De raad van bestuur kan onder zijn verantwoordelijkheid, zijn bevoegdheden gedeeltelijk overdragen aan een van zijn leden en zelfs aan derden.

Artikel 25

Alle akten die de vereniging verbinden, worden in naam van de vereniging geldig ondertekend door de voorzitter van de raad van bestuur en door de secretaris gezamenlijk optredend. Deze moeten ten aanzien van derden geen blijk geven van enig besluit van de raad of van enige machtiging.

Dezelfde wijze van vertegenwoordiging geldt voor het optreden in rechte.

Artikel 26

Door de bestuurders wordt geen persoonlijke verplichting aangegaan betreffende de verbintenissen van de vereniging. Hun aansprakelijkheid is beperkt tot de vervulling van de hun gegeven opdracht.

Het mandaat van bestuurder is onbezoldigd.

TITEL V - BEGROTINGEN EN REKENINGEN

Artikel 27

Het boekjaar van de vereniging loopt van “#” tot “#” van ieder jaar; bij afwijking hiervan loopt het eerste boekjaar van “#” tot “#” (invullen).

Bij het einde van elk boekjaar worden door de raad van bestuur de rekeningen van het verlopen jaar afgesloten, en worden de inventaris en de balans opgemaakt alsmede de begroting voor het volgende jaar. Deze worden aan de goedkeuring van de jaarvergadering onderworpen.

De rekeningen en begroting worden ten minste acht dagen vóór de jaarvergadering ter kennis gebracht van de effectieve leden, die alsdan inzage kunnen vragen, zonder verplaatsing, van al de bescheiden waarop deze rekeningen en begroting gesteund zijn.

Artikel 28

Het batig saldo vergroot het vermogen van de vereniging, en kan onder geen beding bij wijze van dividenden of op een andere wijze aan de leden worden uitgekeerd.

TITEL VI - ONTBINDING - VEREFFENING

Artikel 29

De vereniging wordt niet ontbonden door het overlijden of het uittreden van een lid, in zover het aantal effectieve leden daardoor niet minder dan drie bedraagt.

De vereniging kan vóór het verstrijken van haar duur ontbonden worden door een besluit van de algemene vergadering overeenkomstig artikel 20 van de Wet van zeventwintig juni negentienhonderd éénentwintig of door een gerechtelijke beslissing.

In geval van vrijwillige ontbinding worden door de algemene vergadering, en bij gebreke daarvan

door de rechtbank, een of meer vereffenaars benoemd, hun bevoegdheid bepaald en de wijze van vereffening der schulden en van de tegeldemaking der goederen vastgesteld.

Artikel 30

In geval van ontbinding zal het actief, na aanzuivering der schulden, overgedragen worden aan een vereniging, stichting of instituut die hetzelfde doel als de heden opgerichte vereniging nastreeft. Indien er verschillende dergelijke instellingen zijn, zal de algemene vergadering een keuze maken, of naar haar goedvinden de goederen verdelen onder de instellingen die in aanmerking komen. Indien geen instelling gekend is met een gelijkaardig doel, zal de algemene vergadering de goederen toewijzen aan één of meerdere verenigingen, stichtingen of instituten die een doel nastreven dat in enige mate verwant is met het doel van onderhavige vereniging.

Artikel 31

Voor alles waarin hier niet uitdrukkelijk is voorzien, blijven de Wet van zeventwintig juni negentienhonderd éénentwintig, gewijzigd door de Wet van twee mei tweeduizend en twee en de gebruiken inzake verenigingen van overeenkomstige toepassing.

TITEL VII – VARIA

Worden benoemd als eerste bestuurders door de algemene vergadering hier bijeen:

- “#” (vul in: naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats en rijksregisternummer)

- “#”

(tot zolang alle bestuurders zijn vernoemd)

- “#” (Vermeld datum en plaats!)

Deze akte is opgemaakt in “#” (vul in) originele exemplaren.

Volgen nu de handtekeningen, gevolgd door naam en voornaam van de ondertekenaar; en dit tot alle handtekeningen een plaats hebben gekregen.

Voor het geval ook volmachten werden verleend door oprichters die niet aanwezig konden zijn, moet ook melding gemaakt worden van het volgende:

volmacht van oprichter “#” (vul in: naam, voornaam, geboortedatum, geboorteplaats) voor “#” (vul in: naam, voornaam van een oprichter); en dit tot alle volmachten een plaats hebben gekregen.

(met bijzondere dank aan **Ann Van Laere** - Lic. Rechten en Notariaat - voor de totstandkoming van dit model)

AANBEVOLEN LITERATUUR (tevens bronnen bij deze publicatie)

- > Christiaens, J. e.a., **De nieuwe vzw, een hele onderneming**, Mechelen, Kluwer, 2004, 176.
- > Coeckelbergh, D., **Praktijkboek vzw's**, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2003, 981.
- > De Lembre, E., **Vermijd kopzorgen... Voor een gezond en doorzichtig financieel beheer van verenigingen**, Brussel, Koning Boudewijnstichting, 2004, 40.
- > Deneff, M., **De statuten van vzw's na 1 juli 2003** (infosessie FWSCW), Leuven, 2003, 36.
- > De Wachter, F. en Meers, J., **Het jeugdhuis als vzw**, s.l., VFJ, 2003, 48.
- > N., **Almanak Rechtspersonenbelasting 2003**, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2003, 127.
- > Prims, H., **De nieuwe vzw-wet – een nieuw juridisch kader voor de non-profitsector**, Diegem, Kluwer, 2002, 134.
- > Van Gerven, D., **Handboek Verenigingen**, Kalmthout, Biblo, 2002, 550.
- > Van Hecke, R. en Demeyere, I., **Het ABC van de vzw**, Wevelgem, Fiscaal Informatief, 2003, 448.
- > Federale Overheidsdienst Justitie, **VZW (brochure)**, Brussel, FOD Justitie, 2003, 43.

Deze publicaties kunnen geraadpleegd worden in het VCA-documentatiecentrum. Dit is dagelijks geopend van 10-17u. (op woensdag enkel 's voormiddags open). Voor meer informatie over het documentatiecentrum, neem contact met Karin Dierckx, [t] 02.555.06.00 of [e] karin.dierckx@vca.be.

NUTTIGE ADRESSEN

- > Website van het Ministerie van Justitie:
[w] <http://www.just.fgov.be>
- > Website van de Federale Openbare Dienst Financiën (BTW, fiscaliteit, registratie...):
[w] <http://www.minfin.fgov.be>
- > Website van het Belgisch Staatsblad:
[w] <http://www.staatsblad.be>
- > Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's - VSDC vzw
(adviesverlening, cursussen, publicaties... voor aangesloten leden)
Noordstraat 9, 8560 Moorsele-Wevelgem [t] 056.41.03.68 [e] info@vsdc.be
[w] <http://www.vsdc.be>
- > Procura vzw (adviesverlening, cursussen, publicaties... voor aangesloten leden)
Livingstonelaan 6 bus 2 1000 Brussel [t] 02.285.41.25 [e] info@procura.be
[w] <http://www.procura.be>

COLOFON

a-MAGAZINE is een uitgave van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten vzw

REDACTIESECRETARIAAT: VCA, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel, [t] 02.555.06.00, [f] 02.555.06.10, [e] info@vca.be

REDACTIERAAD: Sigrid Batens, Mark Coppens, Koenraad De Meulder, Stefaan Gunst, Frans Konings, Jean-Marie Soetaert, Jean Marie Staelens (hoofdredacteur), Carlos Theus, Stefan Vancraeynest (voorzitter)

LAY-OUT: Luk De Boodt

SAMENSTELLING VAN DIT NUMMER: Frans Konings en Jean Marie Staelens; met dank aan Ann Van Laere voor de modelstatuten.

ILLUSTRATIES: Wis Coppens

DRUK: Colson Graphic Solutions, 1730 Zellik

OPLAGE: 6.000 ex.

PERIODICITEIT: verschijnt viermaal per jaar

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: Roger Van de Voorde, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel

Het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten is het steunpunt van de Vlaamse Gemeenschap voor de amateurkunsten. Het VCA wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Reacties op **a-MAGAZINE** ? Stuur ze ons per brief (VCA, Veeweydestraat 24-26, 1070 Brussel), fax :02.555.06.10 of e-mail: a-magazine@vca.be

